neprikl ausoma lietuva

1971 m. vasario 24 d. Nr. 1236

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

r. J. Rugienius
9265 Beaverland Ave.
etroit, Mich. 48219
SA.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Vilniuje partija aliarmuoja

Artinantis Lietuvos kompartijos suvažiavimui, Lietuvos spaudoje skelbiami kai kurie duomenys apie Sovietų S-gos komunistų partijos Lietuvos teritorinio padalinio sudėtį. Su tais duomenimis susipažinti yra įdomu.

Sausio 1 d. Lietuvos kompartijoje buvo 116.603 narių ir kandidatų, kas sudaro vos 3,7 nuoš. visų Lietuvos gyventojų. Visoje Sov. S-je kompartijai priklauso daugiau kaip 5 nuoš. gyventojų, vadinasi, Lietuvoje priklausomumas kompartijai yra pastebimai žemesnis už sovietų vidurkį. 1968.I.1 Lietuvos kompartijoje buvo 105.418 narių, taigi per trejis metus kompartija padidėjo 9,6 nuoš.

Rusai Lietuvos kompartijoje sudaro 20 nuoš. visų narių, kai tuo tarpu Lietuvos gyventojų tarpe rusai tesudaro apie 8 nuoš. 2.664 Lietuvos kompartijos nariai yra žydai. Turint omenyje, kad Lietuvoje aplamai gyvena apie 25 tūkstančius žydų, jų nuošimtis kompartijoje viršyja ir rusus.

67,1 nuoš. Lietuvos kompartijos narių yra lietuviai.

Išsilavinimo lygis Lietuvos kompartijoje palaipsniui auga. Pvz., 1959 m. vos 14,2 nuoš. narių buvo akademinio išsilavinimo, dabar jau 21 nuoš. Iš kitų duomenų susidaro vaizdas, kad išsilavinimo lygis auga ne vadovaujančiųjų partijos pareigūnų, atseit, "aparačikų", tarpe, bet dėl to, kad daug akademinio išsilavinimo žmonių partijai priklausyti turi beveik automatiškai dėl savo einamų pareigų. Sakykim, 1970 m. iš 158 Lietuvos mokslo daktarų 63 (40 nuoš.) priklauso partijai. Iš 2389 mokslo kandidatų partijai priklauso 35 nuoš. Iš 70 tūkstančių Lietuvos gyventojų su akademiniu išsilavinimu 1968 m. 20 nuoš. priklausė partijai.

Dėl to, žinoma, gerokai nukenčia komunistų propagandoje taip mėgiamas tvirtinimas, kad kompartija esanti "darbininkų ir valstiečių" partija. 1968 m. tik 28 nuoš. kompartijos narių buvo darbininkai ir tik 16 nuoš. valstiečiai. Tarnautojai sudarė 51 nuoš. visų Lietuvos kompartijos narių, "kiti" -- 5 nuoš. Tie "kiti", matyt, priskirtini prie nuolatinių partijos pareigūnų-aparačikų, kurių rankose faktiškai ir yra tikroji krašto valdžia.

Įdomu, kad rusų nuošimtis Lietuvos kompartijoje iš tikrųjų mažėja. 1945 m. net 54 nuoš. kompartijos narių buvo rusai, 1953 m. — 43,5 nuoš., 1959 m. — 29,1 nuoš., dabar — 20 nuoš. Tai, žinoma, nereiškia, kad absoliutus rusų narių skaičius Lietuvos kompartijoje mažėjo. Pvz., 1945 m. kompartijoje iš viso buvo 3.536 nariai, kurių vos tūkstantis buvo lietuviai, o rusai sudarė 54 nuoš. Palaipsniui šita proporcija keitėsi lietuvių naudai. 1959 m. lietuviai su 56 nuoš. jau sudarė daugumą. Šiandieną

(keliama į 2 psl.)

Nepriklausomos Lietuvos kariai prie priešlėktuvinio oerlikono. V. Maželio nuotrauka.

"KAPITALO TARNAI"

Artėjant komunistų partijos suvažiavimams Maskvoje kovo mėn. pabaigoje ir Vilniuje vasario 24 d., Vilniuje buvo sukviesta partinė konferencija. Jos metu pasakyta A. Sniečkaus kalba būdinga, nes joje atskleidžiami komunistų nuogąstavimai dėl vad. nacionalistinių pažiūrų plitimo, nurodyta ir į kai kuriuos šių dienų gyvenimo okup. Lietuvoje bruožus.

Ant. Sniečkus, kurį, gal būt, pirmojo sekretoriaus pareigose pakeis Maniušis, savo kalboje teigė, jog "negalima taikstytis su tuo, kai atskiri apolitiški, miesčioniškai mąstantys žmonės sąmoningai ar nesąmoningai bando skleisti nacionalistines arba šovinistines pažiūras". Dėl to Sniečkus skatino pagrindinį dėmesį skirti vadinamajam internacionaliniam gyventojų auklėjimui. Pasak Sniečkaus, teksią daug padaryti, gerinant internacionalinį moksleivių ir studentų auklėjimą.

Nepatinka jam iš Vakarų radijo ar kitais keliais skleidžiamas žodis, nes Sniečkus mano, kad čia kalti esą "įvairaus plauko kapitalo tarnai, dedą visas pastangas... sukurstyti nacionalinę tarybinių žmonių nesantaiką..."

Pagaliau Sniečkus teigė, jog "visus giliai jaudina grobstymų, spekuliavimo, chuliganizmo, girtuokliavimo faktai".

Partijos šefas nepatenkintas dar vienu reiškiniu šių dienų Lietuvoje: "savininkiškomis tendencijomis sodininkystėje". Tai pasitaiką miestuose. Tačiau argi galima žmonėms su privačiais sklypeliais drausti išauginti sau daržovių, kai kitoje savo kalbos vietoje tas pats Sniečkus pažymi, kad problema, kaip aprūpinti miestą ankstyvosiomis daržovėmis, iki šiol neišspręsta... E

MININT VASARIO 16

Atėjo laikai, kada ir Vasario 16-ji ne visiems lietuviams tą patį reiškia. Čia neturimi mintyje tie, kurie dabartine Lietuvos padėtimi yra patenkinti arba tie, kuriems Lietuvos klausimas jau neberūpi. Nevienodai Vasario 16-ją mini ir vertina net ir ta išeivijos dalis, kuri Lietuvos laisvės kova gyvai domisi ir joje aktyviai dalyvauja.

Tai kartai, kuri nepriklausomą Lietuvą 1918 metais atstatė, Vasario 16-ji yra aukščiausias mūsų tautos siekimų įgyvendinimas ir mūsų tautinio ir valstybinio subrendimo simbolis. Visus savo jėgų likučius jie mielai paaukotų greitam Lietuvos laisvės atstatymui. Jiems dažnai atrodo, kad dabartinės mūsų išeivijos pastangos Lietuvą laisvinti yra nepakankamos ir menkavertės. Kiekviena linksmesnė daina ar šokis Vasario 16 programoje jiems atrodo tos dienos nuvertinimu. Jie užmiršę yra net, kad tai buvo mūsų džiaugsmo, o ne liūdesio šventė.

Tačiau mūsų laisvės kovos branduolį šiandien sudaro jaunesnė, nepriklausomybės laikais išaugusi karta. Vieni iš jų lengviau, kiti sunkiau įsijungė į savo naujųjų kraštų ekonominį gyvenimą, tačiau nei vieni, nei kiti nepritapo prie Kanados ar JAV politinio gyvenimo.

Šita aplinkybė atitinkamą atspalvį davė ir visai jų politinei akcijai. Žymi laisvės kovos lėšų ir energijos dalis nuėjo visokių atsiveštinių partijų ir veiksnių savitarpio santykių gvildenimui ir normavimui, kas nėra nė dabar pasibaigę. Į vietinį politinį gyvenimą iš savo uždaro lietuviško rato buvo einama išorinėmis viešojo pobūdžio formomis — memorandumais, protestais, rezoliucijomis, demonstracijomis ir pan. Tik maža dalelė lietuvių bandė įsijungti į vietines politines organizacijas, per kurias būtų buvę galima žymiai efektyviau veikti į tų kraštų valdančiuosius sluoksnius.

Nežiūrint viso to, naujoji išeivija per tuos dvidešimt metų įstengė išgarsinti Lietuvos okupacijos faktą ir išsaugoti kai kuriuos mūsų buvusios nepriklausomybės suverenumo simbolius.

Tačiau ir šitos viduriniosios kartos "daina jau sudainuota". Net ir tie, kurie Lietuvą apleido būdami tik 20-30 metų amžiaus, dabar jau kopia į šeštąją dešimtį, o kartu su tuo į pensiją tiek savo darbovietėje, tiek ir visokioje organizacinėje veikloje.

Ateina nauja, jau čia augusi karta. Daug jos negrįžtamai nubyrėjo nuo lietuviško kamieno. Tačiau tenka pasidžiaugti, kad vis dėlto nemaža jos dalis per savo tėvus, šeštadienines mokyklas, tautines parapijas ir organizacijas paveldėjo norą likti lietuviais ir tęsti savo tėvų pastangas lietuvybės išlaikymo ir laisvės kovos baruose.

Jų Vasario 16-sios ir pačios laisvės kovos sąvokos daug kuo skiriasi nuo senesnių kartų. Ir nenuostabu. Lietuvos jie nematė. Jie nesidžiaugė jos laisvės vaisiais. Jie net neturėjo galimybės ją pamatyti ir pajusti, kad tai nėra vien jiems tėvų išpieštas gražus paveikslas ar nulipdyta skulptūra. Jie nematė okupanto žiaurumų.

Užtat jų meilė senąjam tėvų kraštui nebėra tokia gyva, jų neapykanta okupantui nėra tokia didelė. Be kompromisinis daugelio atsiribojimas nuo dabartinės Lietuvos jiems sunkiai suprantamas.

O tačiau ši karta Lietuvos reikalui gali padaryti net daugiau, kaip kad mūsų karta yra padariusi. Jiems atviros durys ir į vietos organizacijas, ir į mokslines institucijas, ir į įvairiausias ekonomines organizacijas, ir į politines partijas. Jų nevaržo kalba. Jie čia jaučiasi namuose. Jie gali kalbėti, kaip pilnateisiai šio krašto piliečiai ir jų balsas bus daug mieliau klausomas, kaip politinių emigrantų.

Šitos kartos įsijungimas į lietuviškų organizacijų viršūnes ypač pastebimas JAV, ir jis turės greitai įvykti ir Kanadoje. Tatai neabejotinai įneš daug naujenybių į mūsų organizacinį gyvenimą, į lietuvybės išlaikymo ir laisvės kovos darbą. Tose naujenybėse bus daug teigiamų pradų, tik jas reikėtų mums sutikti su šaltu protu ir gera doze kantrybės.

Vasario 16-ji turėtų ir ateityje pasilikti mums vienybės ir solidarumo šventė. Bent kartą metuose mes visi turėtume sueiti į krūvą su viena vienintele visus mus vienyjančia mintimi: lietuvybės išlaikymu išeivijoje ir tolimesne kova už Lietuvos laisvę.

Pr. Rudinskas

"Ontario Place" – naujoji Toronto parodų aikštė miesto pietuose.

VILNIUJE PARTIJA ALIARMUOJA

(atkelta iš 1 psl.)

absoliutus rusų skaičius Lietuvos kompartijoje padidėjo 11 kartų, palyginus su 1945 m. Galime prileisti, kad tie 23.340 rusų Lietuvos kompartijos narių didele dauguma sudaro vadovaujančiuosius partijos kadrus.

Išvados iš šitų duomenų yra akivaizdžios. Lietuviai, sudarydami eilinių kompartijos narių daugumą, vis dėlto neturi jos valdyme lemiančios įtakos. Pačioje savo struktūroje Lietuvos kompartija yra Sovietų S-gos komunistų partijos padalinys, ir visi pagrindiniai sprendimai yra daromi ne kur kitur kaip SSKP politbiure — Maskvoje. Tad ir suprantama, kodėl visas penktadalis Lietuvos kompartijos narių yra rusai, nors Lietuvos teritorijoje jie tesudaro 8 nuoš. gyventojų.

M. Varnelis

DR. J. K. VALIŪNAS EUROPOJE

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas vasario 13 išvyko į kelias Vakarų Europos valstybes. Numato grįžti po dviejų savaičių.

Dr. J. K. Valiūnui išvykus, Vliko pirmininko pareigas eina vicepirm. dr. B. Nemickis. E.

PANORAMA

SAVARANKIŠKA EUROPA?

Iš Amerikos kontinento atskridus amerikiečiui į Europą tuoj į akis krenta Coca Cola ir kitų Amerikos bendrovių reklamos. Neatidžiam politikos stebėtojui tai jau pirmas argumentas, kad Europa suamerikonėjusi. Žmogus stebi ir mato, kad gyvenimas kunkuliuoja, gatvėmis rieda automobiliai, vis daugiau atsiranda dangoraižių, o jaunimas nešioja "blue jeans", ir ilgus plaukus. Stebi šen bei ten išsilikusius senus miestus ar pilių griuvėsius. Bet tai praeitis, o ateitis tai — "nauja Amerika".

Visi tie simptomai yra tikri, be to, Europoje pastebimas ir ryškus amerikietiškas galvojimo būdas.

Kaip buvo pokario metais? Europiečiai pirmiausia galvojo apie savo buitinį atsistatymą. Tam padėjo stipri Amerikos pagalba. Apie Europos politinę ateitį iš vienos pusės galvojo amerikiečiai, o iš kitos — sovietai. Nepaslaptis, kad pas amerikiečius vyravo mintis, kad atstačius ekonomija, atkus Europa. Politika liksianti jų sferoje. Sovietai neturėjo ekonominio pajėgumo, bet irgi politiką pasiliko sau. Amerikai su Sovietija susipykus, įvyko šaltasis karas, o Europa ekonomiškai atkuto ir laukė.

Šitą dilemą viešumon iškėlė buvęs Prancūzijos prezidentas de Gaulle. Jis skelbė, kad atsistačiusi Europa turi šiek tiek pagalvoti ir apie savo vietą pasaulyje. Kariškai vieni prisirišę prie Nato, kiti prie Varšuvos pakto. Ekonomiškai taip pat kiekvienas blokas turi savo organizacijas, bet nieko vienijančio. Politiškai Europa neturi nė vienos bendros organizacijos.

Kad de Gaulle pramatytas reiškinys nepasiliko užmirštas po jo mirties, matosi iš jo įpėdinio, Prancūzijos prezidento Pompiduo. Apie Europos ateitį pasisakydamas, jis aiškiai pasisakė savo spaudos konferencijoje Paryžiuje sausio 21 d. Europa gali tik tada susivienyti ir sudaryti Europos konferenciją nacionalinių valstybių pagrindu, kada pradės vesti savo atskirą nacionalinę politiką. Prancūzija tai jau vykdo nuo de Gaulle laikų. Jo žodžiais, kas gali prieštarauti, kad Vakarų Vokietija veda savo nacionalinę politiką? Didž. Britanijoj irgi matosi savoji politika. Visų tikslas juk yra Europos suvienijimas, Europos konferencija. Brandto politika, esą yra niekas kitas, kaip žingsnis į Europos saugumo konferenciją, o prieš tai Vak. Vokietija turi išspręsti savo nacionalines problemas. Maskvos ir Varšuvos sutartys, jo nuomone, yra vienas kelias į Berlyno problemos išsprendimą.

Kelias yra ilgas, bet pradžia padaryta. Europa neliks tik žodžiai, o Lietuva juk yra Europoje. Europos konfederacija, Pompidou žodžiais, susidarys iš nacionalinių valstybių. Ar toks "europietiškas receptas" istoriškai pasitvirtins — nežinia, bet mums ir tokios galimybės nereikėtų išjungti. **Romas E. Šileris**

ŽINIOS APIE S. KUDIRKĄ

"Simas Kudirka nebegyvas" — tokią žinią paskleidė Associated Press žinių agentūra. "New York Times" bei kiti dienraščiai nurodė, jog, lietuvių žiniomis, Simas Kudirka esąs miręs. Tai prieštarauja sovietų šaltinių pateiktai žiniai, kad Kudirka esąs sveikas ir gyvena Klaipėdoje.

"N. Y. Times" žinioje pažymėta, kad lietuvių turimomis "iš patikimų šaltinių" žiniomis, Simas Kudirka prieš kelias savaites miręs Klaipėdos ligoninėje. Šią žinią Assoc. Press agentūrai perdavė Amerikos lietuvių akcijos komiteto pirmininkas Romas Kezys, pridūręs, kad Simo Kudirkos mirtis, tai klausimas, šiuo metu viešai svarstomas.

DR. V. VARDYS

"N. Y. TIMES"

"Kodėl baltai kelią maištą" — tokia antrašte ilgas straipsnis vasario 13 d. išspausdintas "New York Times" svarbiųjų politinių straipsnių puslapy. Jo autorius yra prof. Vyt. Vardys, politinių mokslų profesorius Oklahomos universitete ir Sovietų studijų centro Muenchene direktorius.

Prof. V. Vardys savo straipsnyje priminė, kad JAV spauda mažai kreipusi dėmesio į Kudirkos gimtąjį kraštą Lietuvą. Autorius teigia, kad Lietuva, drauge su Latvija ir Estija, buvusios sovietų-nacių nepuolimo sutarties aukomis ir toliau trumpai, vaizdžiai bei ryškiai aprašo Lietuvos įsijungimą į Sovietų Sąjungą, krašto likimą ji okupavus, sąlygas Stalino, Chruščiovo ir pochruščioviniu laikotarpiu, primena "Pravdos" 1969 m. paskelbtą straipsnį apie "buržuazinio nacionalizmo" atliekas Lietuvoje, krašto rusinimą, 40 kunigų memorandumą min. pirmininkui A. Kosyginui, pagaliau, amerikiečių skaitytojams trumpai išdėsto prof. J. Kazlausko nužudymo eigą. E

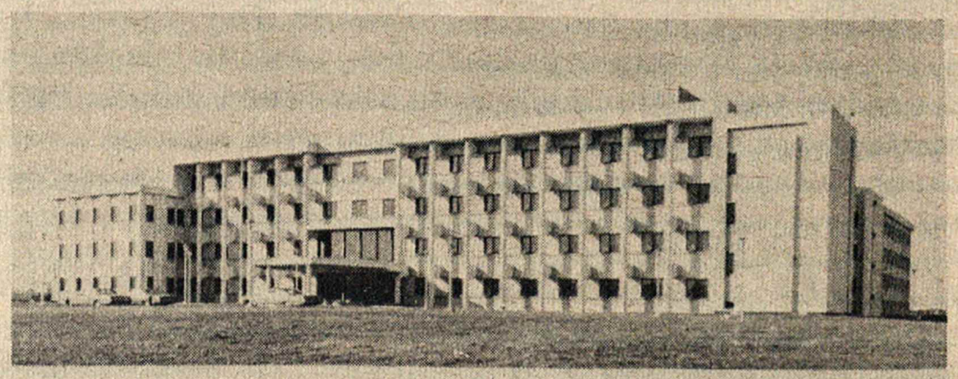

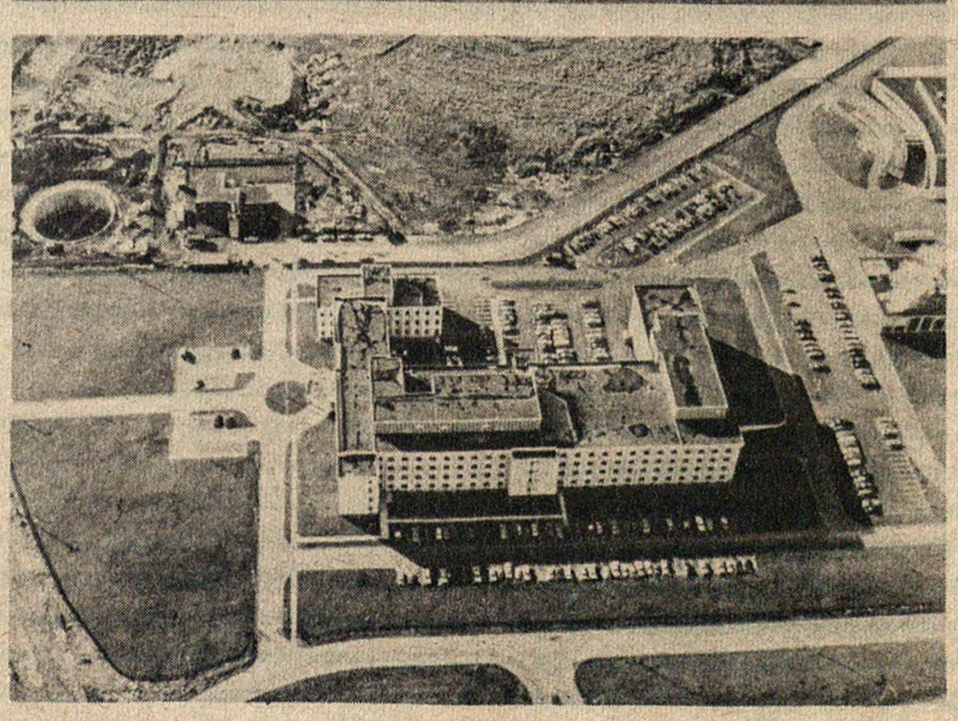

Kvebeko darbo avarijų komisija (Commission des accidents du travail) globoja pusantro milijono dirbančiųjų. OIP nuotraukoje naujieji įstaigos rūmai Kvebeko mieste.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik $7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Windsor DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.

1205 Church Ave. Verdun, P.Q. Tel. 768-6679.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, anklodes, karpetus, sopkas ir visa kita namų apyvoką. Vindsor yra moderni valykla, turinti 25 metų patirtį šiame darbe. Turinti įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą aptarnavimą.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

LASALLE AUTOMOBILE INC.

BRONX PARK GARAGE

7635, boul. LASALLE

366-7818

* * *

Tel. 365-3364

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

LAURENT DAIGNEAULT

Président

- išorės taisymas
- dažymas
- ratu derinimas
- kiti remontai

De La Verendrye Blvd

LASALLE, QUÉBEC

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

NEGATYVI KRITIKA

Kritika yra posityvi ar negatyvi, kitaip tariant, kuriamoji ar griaunamoji. Šiame krašte kiekvienas turime teisę išreikšti savo nuomonę — kritikuoti.

NL Nr. 12229, sausio 6 d. P. Rudinsko straipsnį, pavadintą "Neišbalansuota partnerystė" reikia interpretuoti, kaip negatyvia arba griaunamąją kritiką. Todėl ji prašosi atsakymo.

Straipsnis pradedamas baisiu nusistebėjimu: "Ar kas girdėjo, kad kurios nors Kanados bendrovės susirinkime "by proxy" iš galimų 600 balsų dalyvautų 500".

Praeitas KLF visuotinas suvažiavimas buvo tikrai vienas iš gausiausių. Dalyvavo per 90 nuoš., (asmeniškai ir su įgaliojimais). KLF taryba yra labai laiminga, matydama tokį didelį susidomėjimą KLF veikla.

Atseit, pagal P. Rudinsko aiškinimą, šis gausus dalyvavimas įvyko dėl "neišbalansuotos Fondo ir bendruomenės partnerystės".

Pirmiausia, reikėtų išsiaiškinti bendruomenės sąvoką. Manau, neklysiu sakydamas, kad lietuvių bendruomenę sudaro lietuviškos parapijos, lietuviškos organizacijos, lietuviški klubai, chorai, finansinės organizacijos, profesinės bei kitokios draugijos, kiekviena lietuviška šeima bei pavienis lietuvis. KLF taip pat yra dalelė lietuviškos bendruomenės.

Atrodo, kad P. Rudinskas, turėdamas galvoje KLB Krašto valdybą, jai pakelia statusą, pavadindamas ją bendruomene, taip, kaip garsus Prancūzijos monarchas Liudvikas XIV yra pareiškęs: "valstybė — tai aš".

P. Rudinskas apgailestauja, kad po valdybos organų pranešimų diskusijos užtruko daugiau dviejų valandų. Tai tiesa, bet gal P. Rudinskas prisimintų, kas daugiausiai be reikalo trukdė laiką...

Toliau jis sako: "Fondas panoro ir pravedė fondo tarybos skaičiaus padidinimą iš 12 į 16".

Tarybos narių skaičiaus padidinimas įvyko pačiu demokratiškiausiu būdu. Tris savaites prieš susirinkimą kiekvienam fondo nariui raštu buvo pranešta, kad įvyks specialus KLF susirinkimas KLF tarybos narių skaičiui padidinti. Tai buvo įvykdyta, vadovaujantis KLF statutu. Slaptu balsavimu nubalsuota padidinti KLF tarybos narių skaičių iš 12 į 16. Gaila, kad P. Rudinskui tai nepatiko...

Toliau. Esą, pernai pelno komisijos paruoštas projektas fondo tarybos buvęs "apverstas aukštyn kojom". Krašto valdyba ("bendruomenė") norėtų, kad Fondo taryba komisijos projektą tvirtintų jį patikrinus tik iš formalios pusės.

Šiuo klausimu KLF statuto 23 pagrafe sakoma: "Tarybos nariai nustato dydį ir paskiria lėšų skirstymo komisijai, kuri paruošia rekomendacijas tarybai, kaip paskirstyti realizuotas metines pajamas. Taryba svarsto komisijos rekomendacijas ir savo nuožiūra tvirtina arba atmeta prašomų lėšų skyrimą".

P. Rudinskas sako: "KLF nori vaidinti Kalėdų senį".

Vienas iš daugelio Kvebeko žiemos sporto centrų Sainte-Anne kalne, netoli Saint-Anne de Beaupre vietovės.

Mums visiems aišku, kad KLF ir yra tas "Kalėdų senis", kuris kasmet gausiai apdovanoja lietuvišką veiklą.

Šiuo metu fondas turi 416 narių su daugiau kaip 70.000 dol. įnašų. Šie susipratę lietuviai mokėjo uždirbti, sutaupyti ir įnešti į KLF pinigus. Pagal P. Rudinską, jie neišmano, kaip ir kam tuos pinigus paskirstyti. Kažin ar ne laikas būtų baigt užgaudinėti KLF narius?

Toliau P. Rudinskas imasi gasdinimo priemonių ir viso to pagrindinė priežastimi laiko KLF ir KLB "neišbalansuotą partnerystę". Manau, jam nereiktų kitų gasdinti, ir pats galėtų ramiai miegoti, jei nuodugniai paskaitytų KLF įstatus. Neveltui sena arabų patarlė sako: "Tiktai į vaisius nešančią obelį — akmenimis svaido..."

Baigdamas P. Rudinskas tėviškai prabyla: "Nieko nėra natūralesnio, kaip fondo ir bendruomenės glaudus bendradarbiavimas". Sena ir tikra tiesa. Dėl to nesiginčysime.

Šiandieną KLB Krašto valdyba gražiai ir darniai bendradarbiauja su KLF taryba ir jau yra paskyrusi 4 "ex oficio" Krašto valdybos narius į fondo tarybą.

Esame tikri, kad glaudus bendradarbiavimas sustiprins mūsų lietuvišką bendruomenę ir padės atsiekti mūsų užsibrėžtų tikslų — išlaikyti lietuvišką kultūrą, dainą, žodį bei meilę mūsų tėvynei — brangiai Lietuvai.

Į tolimesnius ginčus šiuo klausimu nematau prasmės įsivelti.

Dr. A. Pacevičius

DEMONSTRACIJOS PRIE ROTUŠĖS

Vasario 6 d. St. Catharinės bendruomenės v-ba surengė demonstracijas prie miesto rotušės pareikšti protestą prieš V. G. Simokaičių nuteisimą.

Demonstracijoje dalyvavo keletas kitų tautybių atstovų ir net žydų rabinas su žmona, kuris ir žodį tarė vietos žydų vardu.

Sugadino visą reikalą ir sukėlė didelį nepasitenkinimą kitataučių tarpe, tai, kad prie miesto rotušės buvo uždegta kažkokia iškamša-balvonas, kuri ilgai degdama skleidė biaurius dūmus ir

Keating FORD Sales Limited
4475 BANNANTYNE AVE., VERDUN, QUE.

PINTO
MAVERICK
TORINO

TEL.: 769-8831
Namų 366-2548

Sales Manager
Leo Gureckas

FORD

Nauji ir naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 5 metų

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LaSALLE
***
TEL. 366-7281
****
• Atliekami mechaniniai darbai
• Išores taisymas ir dažymas
• Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius
366-0330
140 - 2e AVENUE LASALLE

• Šildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
• Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
• Visi įkainavimai neapmokami.

suodžius ant susirinkusiųjų ir miesto atstovų drabužių.

Be to, dauguma vietos lietuvių nieko nežinojo apie rengiamą demonstraciją ir negalėjo dalyvauti. Dėl blogo oro, tą sekmadienį prieš demonstraciją dauguma nebuvo bažnyčioje ir negalėjo girdėti pranešimo, o vietos angliška spaudą ne visi skaito ir taip pat negalėjo pastebėti, nors ir buvo paskelbta.

Čia dar veikia keletas įvairių organizacijų, tad būtų buvę geriau, jei bnės v-ba būtų painformavusi tų organizacijų valdybas. Tada būtų dalyvavę daugiau žmonių ir efektas būtų buvęs daug didesnis. S-tis

NĖ MUR MUR...

Gerb. Redaktoriau,

Noriu ir aš prisidėti prie gausių sveikinimų, pradėjus redaguoti "Nepriklausomą Lietuvą". Tai lyg švyturėlis tamsioj padangėj. Formato pakeitimas irgi nemaža prisideda prie laikraščio pagerinimo. Gali žmogus autobuse ar tramvajuje jį vartyti ir nieko nekliudyti.

Dėl turinio — ką gi. Pasirodo ir NL turi savo skaitytojų eilėse tokių žmonių, kurie savo galvosena prilygsta Clevelando rezoliucijų gamintojams. Dauguma JAV laikraščių vienodai keikia rusus, keikia komunistus, keikia ir savo brolį lietuvį, jei jis išdrįsta kitokią, negu iš aukščiau nurodytą viešą mintį pareikšti.

Turiu galvoje Edvardą Šulaitį, gyvenantį Chicagos padangėj, ir jau daug metų besireiškiantį įvairioj spaudoj. Žmogus, matyti, jaunas, nes šiame pat laikraštyje esu pastebėjęs jam priekaištą, kad jis drįstąs kritikuoti tokius veikėjus, kurie veikę jau tada, kada Šulaitis dar kūdikiu buvęs. Išeitų jaunystė turi lenktis senam ir nė mur mur.

Kartais pasiskundžiame, kad mūsų jaunimas sunkiai įtraukiamas į visuomeninį gyvenimą. Bet kai toks jaunuolis prabilsta ne visai taip, kaip tėvelis nori, mes tokį apšaukiame rusų pataikūnu, komunistu, vejame jį iš spaudos puslapių.

S. Šetkus net laiko prasikaltimu, jei kam atrodo, kad Vietname karas nėra reikalingas. Jis sako: "... visi nori karo Vietname, tik nenori sovietai ir jo nenori Ed. Šulaitis". Įdomu kuo Šetkus laiko Amerikos inteligentiją su kunigais priešakyje, kuri gana garsiai šaukia: "Nežudyk".

Sveikintina NL, kai stengiasi įtraukti į savo puslapius kuo daugiau žmonių, su laisva mintimi, neatimant žodžio nė piktiems kritikams. Lauksime, kad ilgainiui įsijungtų į šį laikraštį ir vyresnieji žurnalistai, kurių žodžio bijo JAV spauda, nes jie nesileidžia nurodomi ką rašyti, o, stebėdami gyvenimo eigą, nori savo samprotavimais atvirai pasidalinti su kitais.

Sekmės tolimesniuose užmojuose tobulinant NL puslapius. Andrius Lapė

VĖLIŲ PAŠTAS

Ką galima būtų padaryti, kai mūsų paštas pradėjo vaikščiot vėžio žingsniu? Laikraštis, būdavo, ateina po dviejų dienų. O kai pradėjo vėžiai paštą nešioti — tai ateina po 10 dienų. Ar tie vėžiai negalėtų užleisti savo vietų tiems bedarbiams? A. Drulis

BĖDA, KAD VĖLINA

Laikraštis gražus ir esu juo labai patenkintas. Norėjau jį savo kolonijoj paplatinti, tik visa bėda, kad jis labai vėlina.

Štai, sausio 13 d. numerį gavau tik sausio 19 d. Pasiteiravau savo pašte, bet jie man patarė įteikti skundą. Ar negalėtumėte Jūs tai padaryti?

J. Zalatorius

Prierašas: Gauname iš tikrųjų daug skaitytojų nusiskundimų iš Kanados ir JAV, kad laikraštis labai vėlai, o atskirais atvejais ir visiškai nepristatomas. Pakartotinai dėl to skundėmės pašto įstaigose, tuo rūpinasi ir Kanados etninės spaudos konferencija, nes skandalingai nerūpestingas pašto pristatymas vienodai liečia visų mažumų spaudą. Skundai, deja, iki šiol jokių apčiuopiamų pasekmių nedavė. Red.

LAIŠKAS MINISTRUI

"Mes stipriai rėmėme liberalų partiją paskutiniųjų rinkimų metu, bet neremiame dabartinės Jūsų užsienių reikalų politikos" — savo laiške Kanados užsienių reikalų ministrui M. Sharp rašo H. Adomonis.

Be to, laiške nurodoma, kad reikią remti JAV politiką Laose, o laiško pabaigoje ministro prašoma iškelti Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų klausimą Jungtinėse Tautose, reikalaujant tuose kraštuose pravesti laisvus ir demokratiškus rinkimus.

Laiško autorius H. Adomonis pasirašė kaip "Kanados Lietuvių Tarybos Montrealio skyriaus pirmininkas".

MIRĖ PROF. J. KUPČINSKAS

Dr. prof. Juozas Kupčinskas, miręs Kaune sausio 26 d., nuo 1953 m. ligi mirties vadovavo Kauno Medicinos instituto fakultetinės terapijos katedrai. J. Kupčinskas, gimęs 1906 metais Vilkaviškio apskr., studijavo Austrijoje ir Prancūzijoje. Okup. Lietuvos spaudoje nutylėta, kad J. Kupčinskui dar 1939 m. buvo suteiktas priv. docento vardas. J. Kupčinskas nuo 1946 m. buvo universiteto rektorium Kaune, nuo 1951 m. pirmuoju Kauno Medicinos instituto direktorium. Dėl sunkios ligos jis tas pareigas ėjo vos dvejus metus. J. Kupčinskas yra parašęs daugiau kaip 190 mokslinių darbų, jų tarpe 12 monografijų. Už darbus reumato srity jis yra gavęs respublikos premiją.

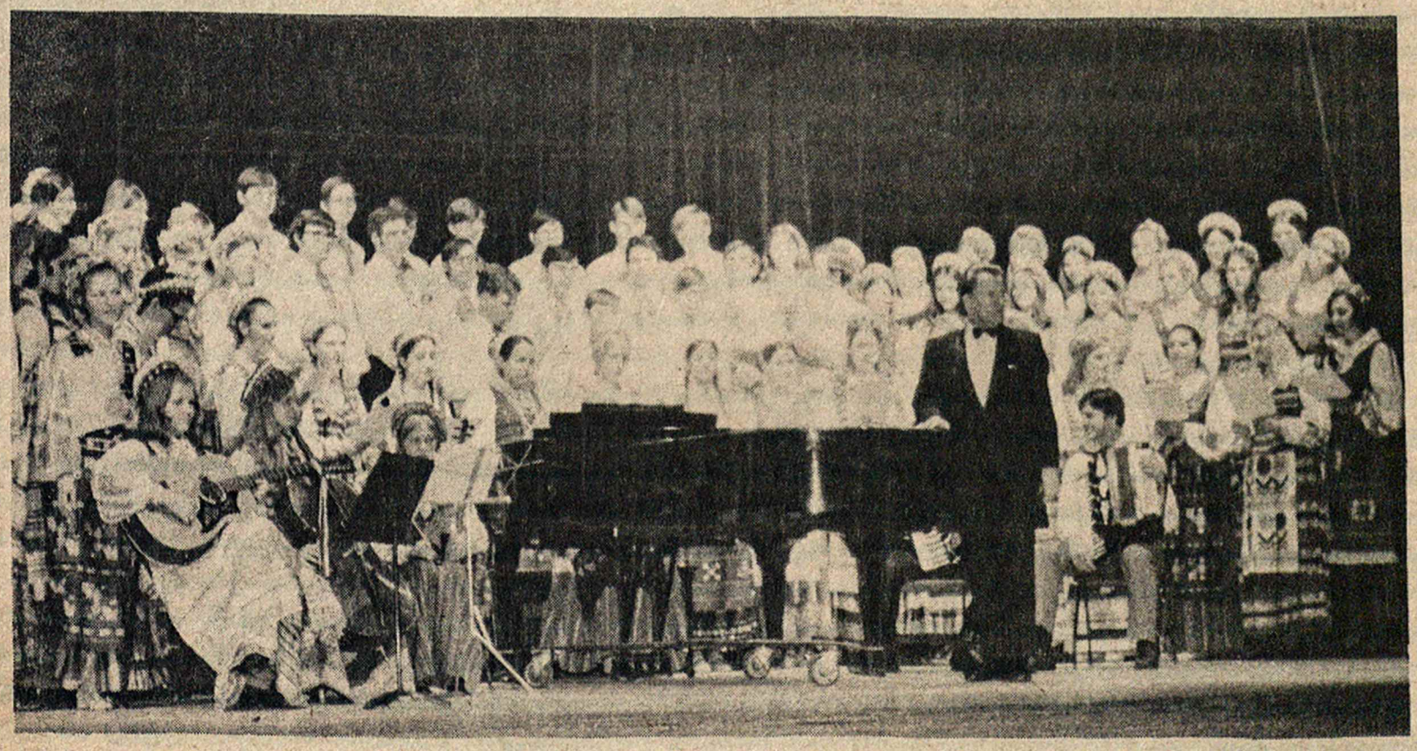

Detroito jaunimo choras, vedamas muz. St. Sližio, Vasario 16 pairodyme. Al. Astašaičio, jun., nuotr.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- TAISOME IR DAŽOME AUTO-MAŠINAS.
- ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ

SAV. G. DESROCHERS

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. — 601 St. Jean Road. Tel. 695-3883
ILLE BIZARD, P.Q. — 459 Cheerier Street. Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

VILTIS IR ATKAKLUMAS

TEBESTOVI DAR VIS — NESUPRASTAS IR ĮŽEIDINĖTAS BROLIS — ATEITIES VIZIJŲ DIENA — NENATURALŪS FANATIZMAI IR APKERPĖJĘ SKIRTUMAI — PATRIOTIZMO DEKLAMACIJŲ BURBULAS — VARŽYBOS DĖL KIAURO KAPŠELIO — LAIMINGŲ NAUJŲ 54-JŲ METŲ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO IDĖJAI

BRONYS RAILA

Los Angeles, Calif., JAV, lietuvių radijo valandos vadovybė šių metų Vasario 16 paminėti pakvietė pasakyti kalbą žurnalistą Bronį Railą. Savo turiniu ir stiliumi šioji prakalba kiek skyrėsi nuo kitų įprastinių Vasario 16 minėjimų. Stočiai pagrojus iš Kanadoje išleistos plokštelės komp. Apanavičiaus "Trakų pilį" (Maironio žodžiai), kurią atlieka solistas V. Daunoras, prelegentas kalbėjo:

Tikiuos ne vienas girdėjot praėjusį šeštadienį to paties Vilniaus operos solisto maironišką dainą apie "Lietuvą brangią, mano tėvynę"... — tą beveik jau visuotinę laisvų ir nelaisvų lietuvių naują tautinę maldą.

Šiai dienai aš pats prieš savo žodžius čia prašiau pagroti kitą to paties Vaclovo Daunoro dainuojamą irgi maironišką dainą — savo stilium ir ritmika itin savotišką — apie Trakų Pilį. Tai viena iš liūdniausių Maironio poemų, bet, klausydamasis tos muzikos, aš girdžiu joje vieną man labai brangią ir jautrią gaidą:

— ...nors sena, sena Trakų pilis ir griuvo, ir plovė ją vandenys, ir ardė laiko rūdys ir svetimi šeimininkai, bet ji šiandien "tebestovi dar vis" — ir net pataisyta, netoli prie senosios Lietuvos sostinės. Ir tuose akorduose tartum girdžiu, kad nors Lietuva ardoma, bangos ir vėjai tebegriauna ją iš oro ir iš vidaus, bet ji "tebestovi dar vis"... Ir visa tai girdžiu tame galingame ir sodriame boso-baritono balse, kurio savininkas dar maždaug prieš metus yra buvęs ir mūsų svečiu, tik tada dar daugelio čia mūsų sutiktas ne kaip brolis tautietis, nesuprastas ir įžeidinėtas. Man tai graudu prisiminti, bet reikia: nes juk dabar taip nuolat bendrauja išeivija ir lietuviai menininkai iš pavergtos tėvynės maždaug visose Amerikos lietuvių radijo programose. Tai gal simboliška.

Dramatiški ir dinamiški metai

...Nes ir Vasario 16 tai taip pat tartum simbolis, sudaręs mūsų tautos gyvenime vieną iš skaidriausių akimirkų. Tai įkūnijimas per 130 metų rusiškos priespaudos ilgai siektos svajonės — atkurti šimtmečiais tvyrojusią Lietuvos valstybę.

Pačia savo prigimtimi ir prasme Vasario 16 yra ne liūdesio ar sielvartų, ne aimanavimų ar tik atsiminimų, bet pergalės paminėjimo, taigi — džiaugsmo ir ryžtingumo diena, pasitikėjimo ir ateities vizijų diena. Tegu tatai nenustelbia dabartinės mūsų tautą ištikusios nelaimės.

Prisimindami šią valstybinę sukaktį, ar dar galėtume pasakyti ką naujo? Man Vasario 16 prisiminimas nebūtų tik ano laikotarpio daugumai žinomų aplinkybių jau šimteriopas kartojimas. Svarbiau man atrodytų tokia proga rasti akstiną giliau pergyventi dabarčiai ir galvoti apie ateitį. Jei mes jau gniūžtume dabartyje ir neturėtume jokių vilčių ateičiai, tai nebūtume verti Vasario 16-ją ir prisiminti.

Praėjusieji metai buvo itin iškalbingi, daug ką parodę ir pateikę medžiagos išvadom — pasaulyje, Lietuvoje, Amerikoje, gal net ir mūsų lietuviškoje saloje prie Pacifiko. Po ilgo lietuviškų klausimų ignoravimo ir mūsų pačių dusimo, praėjusieji metai staiga skilo lyg ir naujo dinamizmo žiežirbom — sujudindami dažną iš mūsų ir radę plataus atbalsio kituose, ypač Amerikoje.

Be abejo, to paskatinimu buvo tik pavieniai reiškiniai, ne tokio masto ir toli gražu ne tokios krypties ir turinio, kaip, pvz., pokario Lietuvos partizanų veiksmuose.

Bet jie buvo itin dramatiški, tad atkreipė pasaulinės opinijos dėmesį į lietuvius, nors ir pastebimai menkinant politinę Lietuvos klausimo pusę. Bet jie tikrai užgavo mūsų atbukusį lietuvišką nervą, sujaudino ir, kaip sakoma, "sukėlė ant kojų" maždaug visus.

Išnyko šiap jau natūralūs generacijų skirtumai, apsilpo ir nenatūralūs fanatizmais apkerpėję pasaulėžiūriniai ir partiniai skirtumai. Plati demonstracijų ir reikalavimų banga išsiliejo per visą kraštą. Tas pats bent jausminis dinamizmas atsispindėjo mūsų

al. gimanto skiltis

CUBA — SI, USA — NO!

Kai prasidėjo Kubos avantiūra ir kai kiekvieną dieną į JAV atvykdavo vis daugiau bėglių, lietuviai ta visa problema gyvai domėjosi.

Su užuojautos žvilgsniais buvo sekamas tas egzodas iš Kubos į laisvąją amerikiečių žemę. Neretas beveik pavydėjome, kad kubiečiai atvykėliai yra taip arti savo gimtojo krašto. Tikėjome mes, tikėjo ir patys kubiečiai, kad toji nelemtis negalės ilgai užtrukti, ir, jei ne už kelių mėnesių, tai bent už poros metų vėliausiai, iš Miami laivai pilni namoliai grįžtančių trauks Karibų jūros salos link.

Kai kurie stebėtojai tvirtina, kad kubiečiai Floridoje telaikė save laikinai įsikūrusiais, vos ne svečių teisėmis. Daug jų, pasirodo, pradžioje visai nesistengė anglų kalbą išmokti, nelabai stengėsi išmokti kokį naują verslą, amatą. Aišku, negalim kaltinti, kubiečių masės, jei ji negalėjo ar nenorėjo pagalvoti ir apie kitą galimybę — kad išsitrėmimas iš tėvynės gali būti ilgesnis...

Ir jie, kaip ir mes, turėjo ir turi savas organizacijas, draugijas, tarpusavy besivaidijančias sąjungas, spaudą. Visa tai perdėm antikastriška, antikomunistiška, bet vaidų, deja, nebuvo išvengta. Vis nesutikimai, nesantaika, vienų grupių nusistatymas prieš kitas. Ne dėl pačio tikslo, bet, daugiau dėl veiklos metodo. Na, maždaug panašiai, kaip ir pas mus...

Tuo tarpu laikas negailestingai bėgo. Atvyksta vis nauji pabėgėliai, vis papildomos kubiečių gretos. Nemaža dalis ne juokais pradeda susirūpinti, kad grįžimas darosi problematiškas ir nevisai tikras. Sovietų pagelba režimas vis stiprėja saloje, bet kokiai, kad ir mažiausiai opozicijai nebelieka galimybių. Kubos saugumas stiprus, efektyvus ir jokio pasigailėjimo nežinąs. Opozicijai — galas, arba — emigracija į JAV.

Kubiečiai pabėgėliai pamato, kad, nori ar ne, reikia pradėti visu rimtumu kurtis naujojoje šalyje, taikytis prie esamų sąlygų, bandyti įsidarbinti, įgyti naujas profesijas, pirmoje eilėje geriau išmokti anglų kalbą. Tėvynės ilgesys, suprantama, dėl to nė kiek nesumažėjo, nors ji tokia artima, čia pat, bet kartu ir tokia nepasiekiama...

Aną kartą, kai vienoje televizijos žinių laidoje buvo speciali kubiečių reikalams programa Floridoje, beveik teko nustebti išgirdus atsakymus į žinių komentatoriaus klausimus: dauguma pasisakė, kad jau esą JAV piliečiais, kad, toli gražu ne kiekvienas galvojąs grįžti atgal į gimtąjį kraštą, net jeigu tokia galimybė šiandien ir susidarytų. Vieni patenkinti savo darbu, aplinka, kiti sakosi jau įpratę prie Amerikos gyvenimo būdo ir visų teikiamų modernaus ir civilizuoto gyvenimo patogumų, kiti siekia aukštojo mokslo, dar kitų šeimų nariai jau pastoviai įsikūrę šiaurės didmiesčiuose, dar kiti galvoja, kad jų vaikams čia esančios geresnės materialinės galimybės ir t.t. ir t.t.

Ašaros jau nudžiuvo, sentimentai išgaravo ir patys kubiečiai pasirodė esą ne iš kitokios tešlos lipdyti. Skirtinga kultūra, papročiai, dalinai ir rasė nekliudė jiems gal net greičiau už kitus įsilieti į Amerikos tautų tirpinimo katilą. Su srove, pasirodo, taip lengva plaukti, o išlaikyti savo tapatybę, atrodo, pajėgs tik atskiri individai. Taigi, Yankee — yes, Cuba — no...

spaudoje ir draugijiniame gyvenime.

Jei visa tai pasibaigtų ir sustotų, kaip visa pasibaigia ir sustoja -- tai maža bus iš to prasmės ir pėdsakų. Šių metų Vasario 16-sios vertingas paminėjimas būtų tik tada, jeigu šis dinamizmas mūsų dvasioje išliktų ir toliau gyventų, bręsdamas ir stiprėdamas.

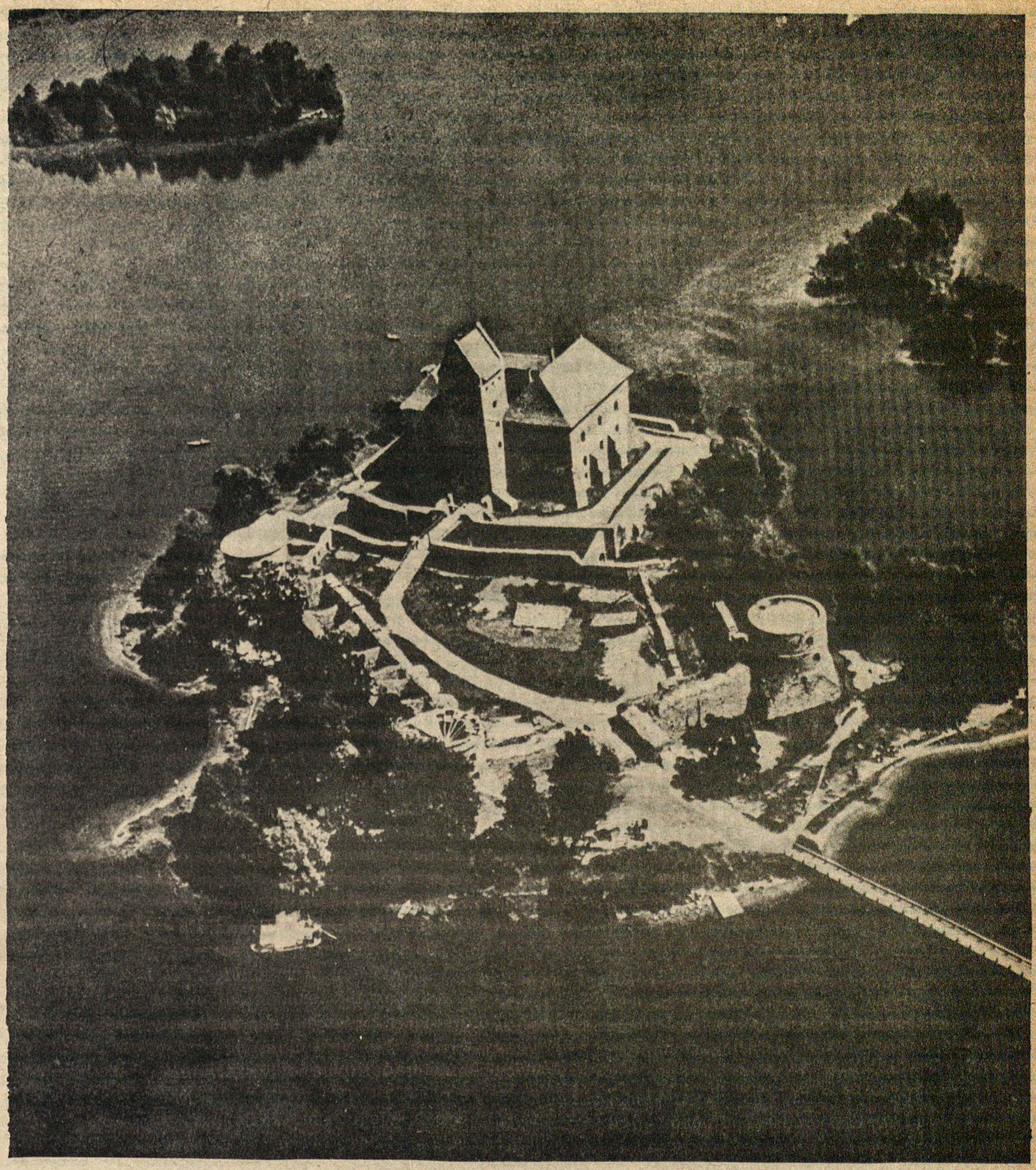

TRAKŲ PILIS. K. Vitalijaus nuotr.

Vaduokimės ne iliuzijom, bet gyvenimo tikrove

Mum visada daugiau reikėjo ir ypač dabar pagaliau matyti gyvenimo tikrovę tokią, kokia ji yra — ir iš to daryti blaivias išvadas. Deja, tai sunkiausia. Ir tai dėl to, kad mum daugeliui beveik norisi užmiršti, jog, štai, jau 30 metų, kai nepriklausoma Lietuvos valstybė buvo sugriauta, ir jau 25 metai — šimtmečio ketvirtis — kai ji tebėra pastoviai maskolinio okupanto apžiota ir dusinama. Ir aš retai girdėjau, kad kas sutiktų pagalvoti, jog tokia padėtis gali užtrukti dar 25-rius metus, jei ne ilgiau... Ir per dažnai matyti, kuris realiai suvoktų, jog lietuvių tauta per šiuos ilgus ilgus metus, kaip ir ligi šiol turėjo, vis turės gyventi, turės rasti būdą ir priemonę, dvasinę stiprybę ir tikėjimą — kaip išlikti, kaip išvairuoti, kaip nenutrūkti tikrovės sąlygas, ir dar stiprėti, vis bręsti ir stiebtis į laisvę...

Kai gyvenimas tėvynėje nenutrūko, nusistovėjo ir eina toliau, ar mes iš to blaiviai padarom teisingas išvadas, kai, pvz., pradėjom jau dešimtmetis diskutuoti ir atitinkamai laikytis, kiek liečia išeivijos santykius su tėvyne? Ar mes anų brolių padėtį ir sąlygas visada teisingai suprantam, paremiam, dvasiškai stiprinam — ar gal greičiau atšokstam, ignoruojam, juos priešais ir niekadėjais laikom, o patys pučiamės ir savitarpy plūstamės? Čia kaip tik mum reikia daugiau suprasti, teisingas išvadas daryti ir giliau galvoti. Čia neužtenka vien tik to tariamo žodinio "kovingumo" ir patriotizmo deklamacijų burbulo. Čia reikia širdies ir smegenų...

Iš kitos pusės — ir dėl tarptautinės padėties raidos negalima gi visą laiką mums būti akliem ir vis tokiem naiviem. Nuo karo pabaigos toji tarptautinė bendruomenė dar niekad nedirbo mūsų naudai ir nė krislo realaus palankumo nesuteikė mūsų tautai.

Priešingai, įvykiai Rytų ir Vidurio Europoje jau keletą kartų, reguliariai kas dešimtmetis ir dažniau, labai įtikinamai rodė, kad dabartinei padėčiai leidžiama sustingti, kad jos nenorima keisti, kad paliestos tautos raginamos jai prisitaikyti ir stengiasi prisitaikyti (net vokiečiai pastaruoju metu) ir kad sovietinio imperializmo meškai niekas rimtai neketina nukirsti nagų ten, ką ji apžiojo...

Tad kokia išvada? Kaip visada praeityje, taip ir šiandien lietuvių tautai laisvės siekimo keliuose niekas nepadėjo ir nepadeda. Tauta tegali padėti pati sau, kiek ji tam pajėgi, ir mes iš čia galim patalkininkauti, jei dar norim. Didžiausia beprotybė ir nusikaltimas, kada mes savitarpy blaškomės, vieni kitus niekinam ir ardom tautos išsilaikymo pagrindą, kuriam priešų ir taip užtenka, jeigu ne perdaug.

Senos "barzdos" ir jaunatviškas ryžtingumas

Laimei, šiandien jau niekas nebeginčys lietuvių tautos kultūrinio kilimo ir dvasinio atgimimo — tegu ir okupanto primestos ir ten neišvengiamos ideologijos rėmuose. Daug tyresnė kultūrinio ir tautiškai dvasinio brendimo kryptis tuo labiau yra atviresnė mum, kaip sakoma, laisviem lietuviam.

Pastaruoju metu ši kryptis teisingai stiprėja ir vadinamų Lietuvos laisvinimo priemonių byloje. Deja, norėdami tautai kultūriškai padėti -- ir iš tikrųjų pirmiausia padėti sau, kurdami savas kultūrines vertybes — mes lig šiol gebėjom sutelkti tik milionus dolerių savo-ne-savo religinėm įstaigom bei šventyklom ir šimtus tūkstančių paminklinėm koplyčiom...

Tik vis dar nepastatėm turtingoje Amerikoje didingesnių Lietuvių Tautos ar Lietuvių Kultūros Rūmų, kuriuose galėtų, be greito išnykimo pavojaus, susitelkti mūsų pasiekimų archyvai, meno ir mokslo kūriniai, lietuvių kultūrinių sambūrių centrai, jų širdys ir smegenys.

(keliama į 8 psl.)

VILTIS IR ATKAKLUMAS

(atkelta iš 7 psl.)

Tikrovės pamokų ir išvadų būtų žymiai daugiau visose srityse. Politinėje dirvoje taip pat galėtume pastebėti, kiek mes dešimtmečiais esam užsispyrusiai atsilikę nuo dabarties gyvenimo sąlygų ir nuotaikų, pvz., kad ir politinio veikimo organizacijų sandaroje.

Daugumas tebesiremiam lobiais ir iškabom, turinčiom jau 30 ir daugiau metų senatvės barzdas. Štai šiandien Amerikos Liet. Bendruomenė siūlo Altai jungtis, eiti iš vieno bendrų tikslų keliu. Ši gi spiriasi, atsisako vienytis, lygybės nepripažįsta, suranda "esminių priekabių", ypač dėl to kiauro aukų kapšelio varžosi. Ir tie ginčai dar ir eis keli metai, kol visi pavargs ir niekam nieko neduos.

Mat, dažniausiai savo sprendimais mes vėlinamės ne penkmečiais, bet dešimtmečiais, manydami, kad jei sunkesnį klausimą atidėsim ar pakišim po stalu, tai bus geriau ir visi užmirš. Taip niekas pasaulyje nesusitvarko.

Praėjusių metų pabaigos ir šiųjų pradžios dinamika parodė, kur yra mūsų veiklos prasmė, ir kur tebėra dar stambūs trūkumai ir ne per šviesios viltys. Man tačiau dingojas, kad gražiausia, kas buvo pademonstruota, tai tas dar lig šiol nejustas Amerikos lietuvių dvasinis savarankumas, pasitikėjimas, drąsa, menkavertiškumo mažėjimas, išdidumo paūgėjimas — visa, kas daugiau rištųsi su jaunystės atėjimu... Tai nebe vien vis tas vergiškas dėkojimas kitiem, kad jie malonėja retkarčiais lietuvį prisiminti ir užjausti, kada tą lietuvį okupantai muša, skriaudžia ir žeidžia. Dabar jau teisingai kilo išdidus ir drąsus reikalavimas, kad lietuviškas interesas ir teisė būtų apginti, ydos pašalintos ir kaltininkam parodyta aiški atsakomybė.

Tai truputį lyg ir "žydiškas kelias", tai šis tas nauja ir neįprasta. Jei nuo šios Vasario 16-sios tatai virs mūsų charakterio ir ryžtingumo ypatybe, mes truputį artėsim prie laimėjimų. Vilčių, žinoma, vis dar nedaug. Niekada nėra vilčių už tuščia. Gražuolė Viltis ima šypsotis iš arčiau, tik kai ją remia darbų atkaklumas.

Tad laimingų naujų 54-jų metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo idėjai.

BRONYS RAILA

Šalpa

Šalpa, yra viena šakotos KLB veiklos dalis.

Šalpa kiekvienam lietuviui turėtų rūpėti taip pat, kaip ir visos kitos lietuviškos veiklos sritys, nes ji yra vienas iš lietuvybės išlaikymo būdų.

Šiuo metu mūsų spaudoje nesimato, kad į ją būtų atkreiptas ganėtinas dėmesys, tačiau ji yra aktuali, jos dar nevalia nurašyti ir palaidoti, ji dar labai ir labai yra reikalinga.

Ta mintimi mielus NL skaitytojus, ypač Montrealyje gyvenančius tautiečius ir noriu supažindinti su prie Montrealio Seimelio prezidiumo esančiu KLB Šalpos skyriumi, kurį šiuo metu veda Seimelio prezidiumo narys Pr. Dikaitis, jam talkininkauja kelios moterys šaulės.

Jie visi turi labai gerus norus, bet neturi ganėtinų išteklių didesniai šalpos veiklai išvystyti.

Montrealio Šalpos skyriui yra pavesta globoti Lenkijos teritorijoje, Suvaldų trikampyje, Seinų apylinkėje gyvenančius lietuvius, kuriems yra reikalinga materialinė parama, pagal ten veikiančių lietuviškų organizacijų ir įtakingų asmenų rekomendacijas.

Praeitaisiais metais buvo pasiųsta 16 įvairių drabužių ir avalynės siuntinėlių po 20-22 svarus svorio kiekvienas. Jų persiuntimo išlaidoms išleista 109,85 dol.

Lyg ir mažoka. Atrodo, kad Montrealis tikrai galėtų išsiųsti bent 50-60 siuntinėlių per metus.

Žmonės į paskelbtų rūbų vajų atsiliepia ir nariai aukoja, kai kurie atveža patys, iš negalinčių pristatyti paimama. Kartais rūbų susidaro keliolikai siuntinėlių.

Visa problema, kad trūksta juos išsiųsti lėšų. Prie duodamų rūbų mažai kas prideda dolerį kitą. O kiekvienas siuntinėlio išsiuntimas kainuoja apie 9 dolerius vien tik pašto išlaidoms, neskaitant jokių kitokių išlaidų, kurias padengia pats skyriaus vedėjas ir jo talkininkai.

Lėšų trūkumas ir trukdo visą darbą. Jokių subsidijų iš niekur negaunama, niekas neatkreipia rimtesnio dėmesio ir neateina padėti.

Juk neturėtų taip būti. Negi vienas žmogus turi visukuo rūpintis, skelbti vajus, rinkti suaukotus rūbus, rinkti aukas, paruošti, supakuoti ir išsiuntinėti? Tai nėra jau toks mažas darbas.

Gavę siuntinėlius tai įvertina, rašo laiškus, dėkoja ir prašo, prašo. Mes esame viskuo pertekę, o jiems trūksta. Su siuntinėliais jie gauna ir moralinę paramą, jie tuo džiaugiasi, didžiuojasi, tas jiems padeda išsilaikyti lietuvybėje.

Štai, keletas ištraukų iš atsiųstų padėkos laiškų, kurių kalba netaisyta.

"Gerbiamas Tamsta, (Pokelį) siuntinėlį nuo Jūsų gavau, už kurį labai esu dėkinga. Viskas, ką Jūs atsiuntėt, buvo man kaip sykis. Nei vieno daikto nereikėjo taisyt. Dabartės, nors ne taip kaip kitos merginos apsirengus, bet jau galėtau iki mirties taip vaikščioti, kad tiktai jos man nenuplyštų. Šįmet mano mamytė gulėjo ligoninėje, turėjo operaciją. Už ligoninę turėjome užmokėti. O nebuvo namuose nei ką parduoti. Tada aš pas kaimyną paskolinau ir taip užmokėjome. Kadangi mamytė buvo namuose, tai padarė lengvesnius darbus, o aš nuėjau atidirbti.

"Baigiu savo bėdas. Dar kartą širdingai Jums dėkoju už drabužius ir ir gerą Jūsų širdį. Siunčiu Jums kuo širdingiausius linkėjimus šv. Kalėdų ir Naujų Metų. Su pagarba, Irutė.

"Brangus tautiečiai, Sveikinu Jus, brangūs šelpėjai biednųjų ir kartu dėkoju Jums už siuntinį, kurį nuo Jūsų gavau. Labai man malonu, kad Jūs manęs neužmiršote ir padedat mano varguose.

"Viskas, ką Jūs atsiuntėt, labai pritinka ir esame labai patenkinti tuo. Norėčiau dar kartą Jūsų prašyti, kad mūsų neužmirštute ir padėtute toliau mums. Susimildami atsiųskite dar nors kokį siuntinėlį, drabužių ir apsiautuvo.

"Aš labai norėčiau susipažinte su kokiu nors vaikiščiu iš Jūsų šalies, atsiųstau savo paveikslėlį, jeigu norėtų kas su manim susirašinėti laiškais. Sudiev laukiu greito atsakimo. Regina K."

"Gerb. Tautiečiai, Garbė Jėzui Kristui ir Marijai. Sveikinu Jus, mieli, širdingai ir dėkoju Jums už siuntinį, kurį gavau 20.XI.70 m. Negaliu aprašyti džiaugsmo šeimos ypač mergaičių, kurioms tinka suknelės ir bliuskutės. Tegul laimina Jus Dievas ir suteikia Jums malonumo. Siunčiame širdingiausius padėkos žodelius, mergaitės bučiuoja Jūsų rankas ir prašo neužmirškite ir toliau. Ypač vyriausia, kuri mokosi vidurinėj mokykloj Punski ir turi 16 metų. Mokslas sekasi gerai, taigi mes norime ją išmokyti, bet nežinom ar išgalėsim. Prašome da padėkite mūsų varguose, o mes būsime Jums labai dėkingi. Su pagarba Jums, K. šeima".

Manau, kad komentarai nereikalingi, reikalas labai aiškus. Taip pat manau, būtų labai gražu, kad kiekvienas Montrealio lietuvis rastų progą paaukoti tiek, kiek kas gali. Niekas nesako, kiek ir kada, bet vieną kartą į

(keliama į 15 psl.)

Dail. Henri Julien (1851–1908): "Medžioklės galerija". Paveikslas yra Kvebeko dailės muziejuje.

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

Universiteto rūmai Donelaičio gatvėj Kaune.

EKSPEDICIJA Į ŽUVINTŲ EŽERĄ

Žemės ūkio ministerija buvo numačiusi sausinti Žuvintų ežerą su aplink esančiomis pelkėmis. Vasaros metu sunku prie to ežero prieiti ir padaryti topografinius tyrinėjimus (matavimą ir niveliaciją), tai nutarta tą darbą atlikti žiemos metu, kai ežeras ir pelkės yra užšalę.

1925 m. gruodžio mėn. išvykome ton ekspedicijon dešimts žmonių – 4 technikai ir 6 dešimtininkai, kurie važiavo kaip darbininkai prie matavimo. Ekspedicijos vadovas J. Nistelis apsigyveno viešbutyje Simne, neva ryšių palaikymui su Kaunu, o man kaip padėjėjui teko visą matavimo darbą organizuoti.

Atvykę į Žuvintų kaimą prie ežero, neradom kur apsigyventi, nes žmonės ten biednai gyvena – neturi seklyčių kaip Aukštaitijoj, o su maistu dar blogiau. Mūsų dešimtininkas Šaltys, buvęs kariuomenėj viršila, turėjo stiprų balsą ir gabumą kombinuoti, tai pavedžiau jam rūpintis butais ir maistu. Jis greit viską suorganizavo. Surado vieną ūkininką, kuris turėjo "antrą galą", ne seklyčią, bet patalpą paršams šerti žiemos metu. Išvalęs tas patalpas, pastatė tris lovas technikams, o darbininkams gulėti paklojo šiaudų. Maistą pirko Simne ir Šaltys pats pagamindavo. Grįžę iš darbo rasdavom jau paruoštą stalą pietums ir vakarienei. Patalpos buvo nekūrenamos, tai gulėjom apsirengę. Vakarais, kai, Šalčiui užvedus, užtraukdavom kariškas dainas, visas kaimas skambėjo ir dzūkeliai ateidavo pasiklausyti iš arčiau.

Vieną rytą prasidarius durims, įbėgo būrys išalkusių paršų, kurie žviegdami perbėgo per miegančius ant grindų. Tai buvo juoko ir keiksmų ...

Esant dideliam šalčiui, matavimas buvo nelengvas. Vyrai su juosta bėgo apytekini, o tie, kurie kalė kuolus, sušildavo. Blogiausia buvo niveliuotojams, nes pastačius nivelyrą ant ledo reikėjo prie jo stovėti valandas, daužyti rankomis šonus ir trinti ausis. Keikėme dešimtininką Šaltį.

Praėjo dvi savaitės, bet dar pusės darbo nepadaryta, rūpinomės, kaip čia dar mėnesi išbūti. Neužilgo atvažiavo iš Simono Nistelis su telegrama iš Kauno ir sako: "Gana, vyrai, čia vargti – grįžtame į Kauną". Tas mus labai pradžiugino ir klausėm vadovą, kodėl jis negalėjo tos žinios atsiųsti per pasiuntinį (telefono arti nebuvo). Jis tik pamiksėjo.

Grįžus į Kauną, paaiškėjo mūsų atšaukimo priežastis. Prof. Ivanauskas, sužinojęs, kad Žuvintų ežere vyksta tyrinėjimai dėl nusausinimo, sukėlė didelį skandalą. Jis laksté pas ministerius, prezidentą ir skundė ŽŪM už tai, kad ji nori sunaikinti Lietuvos florą ir fauną. Žuvintų ežeras apie 6 km. ilgio „ 2 km. pločio, apsuptas pelkėmis ir durpynais, o iš vakarų pusės dideliu mišku, sudarė Lietuvos paukščiams ir vandeniniams žvėreliams tikrą rojų. Ežere perėjosi ir gulbės, nes ten yra daug salelių ir dvi didelės salos po 9 ha ploto.

Prof. Ivanauskui, kaip gamtos mylėtojui, pavyko įtikinti valdžios žmones palikti tą ežerą ramybėj ir nutraukti bet kokius veiksmus sąryšyje su nusausinimu.

1936 m. Žuvintų ežeras buvo įteisintas, kaip gamtos apsaugos rezervatas.

NEI EŽERO, NEI PELKIŲ

Žemės ūkio ministrui patvirtinus nusausinimo projektą ir paskyrus lėšas, gegužės mėn. išvykau su dviem padėjėjais tų darbų vykdyti. Apsigyvenau Paežerių dv. pas Kaulėną, kuris buvo tą dvarą pirkęs iš varžytinių. (Ten susipažinau su buv. "Laisvosios Lietuvos" redaktoriumi a. a. Algirdu Kaulėnu, kuris tada buvo dar gimnazistas).

Darbininkai iš anksto žinojo, kur bus vykdomi nusausinimo darbai, ir jie laukdavo atvažiuojant techniką. Nespėjus susitvarkyti, jau pirmą dieną pradėjo plūsti darbininkų-zimagorų pulkai – pirmiausia subatėnai, vėliau troškūniečiai, uteniškiai ir Zarasų rusai su lietuviu vadovu. Dar vėliau atėjo 3 grupės iš Panevėžio miesto. Paprastai darbininkai ateina su savo vadovais. Tas palengvina paskirstyti juos į grupes po 20 žmonių ir pasiųsti į darbą.

Pirmiausia reikėjo kuo greičiau iškasti kanalą per Žaliąją girią ir išleisti iš ežero vandenį, kad jis netrukdytų kasti šoninius kanalus. Pradėjus kasti nuo Levens upės ir einant aukštyn, darbas ėjo sparčiai, tik per Žaliosios girią sulėtėjo, nes medžių šaknys kliudė. Pasiųsta dar dvi grupės (40 darbininkų) pagelbai. Grupės vadovas Dainys,

(keliama į 10 psl.)

Žemės ūkio rūmai Kaune.

PRIEŠ 50 METŲ

(atkelta iš 9 psl.)

milžiniško ūgio ir buvęs Vladivostoke jūrininku savo rusus tvarkė diktatoriškai. Kanalas buvo kasamas iki 2 m. gylio ir iki 10 m. pločio, tai iškastų žemių kalnus reikėjo išlyginti. Rugpiūčio mėn. prieita arti ežero, bet toliau kasti nebebuvo galima, nes kliudė liūnai. Apie 300 m. nuo ežero nuogi darbininkai su dalgiais piovė liūnų plutą ir kabliais traukė ją į šonus. Kai vanduo kriokdamas pradėjo bėgti į kanalą, po kiek laiko žemiau esantieji kaimai buvo laikinai apsemti potvinio. Per dvi savaites vanduo iš ežero išėjo, palikęs didelę dumbluotą pelkių kūdrą. Liūnai nuslugo 1,5 m. žemyn ir jokių pelkių nebeliko. Dabar ir šoninius kanalus buvo lengva kasti, nes buvo visur sausa.

Prie šio darbo dirbo apie 400 darbininkų. Jie uždirbo nuo 5 iki 15 litų per dieną. Atlyginimas už iškastą kūbinį metrą žemės buvo nuo 50 centų iki 3 litų, žiūrint grunto kietumo. Prie apmokėjimo dalyvavo kainų įgaliotiniai. Darbininkai gyveno pas ūkininkus ir pirko iš jų maistą, tai ūkininkams nereikėjo vežti savo produktų į turgų ir gaišti. Abiem pusėm buvo naudinga.

Spalio mėn. kasimo darbai buvo nutraukti, bet dar buvo per anksti grįžti į Kauną, tad gavome parėdymą vykti į Smilgių-Šeduvos rajoną padaryti Daugyvenės, Kurio ir Liulio upelių tyrinėjimus. Pajulių dvare pas dr. P. Mačiulį buvo ūkininkų susirinkimas. Daktaras buvo labai užinteresuotas, tai jis įkalbėjo ūkininkus prie nusausinimo prisidėti. (Čia pirmą kartą susitikau su dr. Mačiuliu, su kuriuo vėliau, būdamas Panevėžio apskr. inžinieriumi, artimai bendradarbiavau, plečiant apskr. ligoninę. Dr. Mačiulis buvo tos ligoninės direktoriumi ir 1941 m. birželio 24 d. bolševikų žiauriai nužudytas).

Kurio upelis ėjo pro pat Sujetų dvaro centrą ir pro prof. A. Moravskio tėviškę. (Moravskis su dr. Domaševičium 1892 m. įsteigė Vilniuje Lietuvos socialdemokratų partiją).

GRUODŽIO 17 PERVERSMAS

Atvykęs į Kauną lapkričio mėn. susiradau kambarį Mickevičiaus g-vėj arti universiteto, pas rusę Nabutovą. Ji laikė privačią valgyklą, kurion ateidavo pietauti Amerikos ir Anglijos konsulato tarnautojai ir aukštesni Lietuvos valdininkai. Jie kalbėdavosi angliškai arba rusiškai. Toks A. Vaitkevičius, banko direktorius, vėliau Taupomųjų kasų valdytojas vis griebdavosi rusų kalbos. Pietus skaniai paruošdavo ir patogu buvo lankyti universitetą, bet man ta valgyklos kompanija nepatiko, kad nelietuviška (tik tarnaitės lietuviškai kalbėjo).

Vieną rytą, 7 val. nuėjus pusryčių, Nabutovienė sako: "Pėtras, smotrite čto tam v gorode dielajetsa" (žiūrėk, kas ten mieste dedasi). Paėjęs iki Laisvės alėjos, matau, kad kažkas nepaprasta – žmonės grupelėmis k ždasi, skaito išklijuotus atsišaukimus, kareiviai su šalmais ir šautuvais po pažastim lėtai vaikšto šaligatviais - patruliuoja. Prasipraudus pro minią, kuri apstojusi skaito skelbimą, pavyksta ir man pro žmonių galvas perskaityti. Turinio neatsimenu, bet atsimenu, kad visų veidai buvo nušvitę ir komentavo įvykį su džiaugsmu.

Gatvėje dažnai pravažiuoja mašinos prisėdusios kariškių. Kelis kartus pravažiavo Skorubskis, Daukantas, Plechavičius ir gen. Nagevičius, kitų nepažinau. Gatvėse jokių sujudimų nebuvo. Taip maždaug tos valdžios perversmas išoriniai atrodė. Apie jį per tą pusšimtį metų buvo daug prirašyta, prisiginčyta ir visos sukilimo smulkmenos išdėstytos.

Kiekviena pusė turėjo savo rimtus argumentus ir juos, kur reikėjo, panaudojo. Tačiau laiko perspektyvoj ir pasaulinio karo įvykių fone, tie argumentai išblėsta, nes atsiranda ir naujų.

Iš tų laikų man prisimena vienas įvykis, kuris parodė tuometinę Kauno publikos nuotaiką. Neatsimenu kuriais metais tai buvo – 1925, 1926 ar 1927. Užėjau į kino didelį kino teatrą Laisvės alėjoj. Salė pilna žmonių. Rodė sovietinę filmą apie socialistinės valstybės laimėjimus – statybos, pramonės, mokslo srityse. Kai parodė Volgos kanalo ar Maskvos jūros atidarymo iškilmes ir išėjo į priekį Stalinas su savo svita, tai kino publika sukėlė tokias plojimo ovacijas, kad net baisu pasidarė. Prie durų stovėję 2 ar 3 policininkai bandė raminti, bet niekas dėmesio nekreipė – plojo kol Stalinas iš ekrano pranyko.

Apsidairiau, norėdamas pamatyti, kokia čia publika. Visi buvo gražiai apsirengę, matėsi daug "tautiečių", bet ten nebuvo matyti paprastų darbo žmonių. Tai normali Kauno publika. Stebėjausi, kodėl valdžia leidžia tokias filmas demonstruoti.

Po karo atsidarius vokiečių archyvams, paaiškėjo kai kurie klausimai, sąryšyje ir su gruodžio 17 perversmu. Kaip matyti iš paskelbtų vokiečių dokumentų H. L. Dick knygoj "Weimar Germany and Soviet Russia 1926-1933, A Study of Diplomatic Instabilities", tada Lietuvai vis dėlto grėsė didelis pavojus iš lenkų pusės. Generolas P. Plechavičius, atsakydamas jį puolusiems (Kedainiui, Šalnai), buvo teisus, tvirtindamas: "perversmo dėka dar pragyvenom virš 14 metų laisvu nepriklausomu gyvenimu, išvystėm ekonominį gerbūvį ir lietuvių tauta pasiekė aukštesnį kultūros laipsnį" (Naujienos, 1951 m. spalio 19 d.).

Gruodžio 17 d. perversmas apsuko Vokietijos politiką 180 laipsnių ir po perversmo vokiečiai ir rusai pradėjo stipriau remti Lietuvą prieš Lenkiją. Kad lenkų kariuomenės judėjimas Vilniaus krašte vakarų link buvo, gen. Nagevičius minėjo prezidentui Griniui, kuris atsakė, kad jis tais gandais netiki, nes vakar kalbėjęs su užsienių reikalų ministru. ("Naujienų" 1951. XI. 2 laidoje įdėtame Griniaus fotostatiniame laiške perversmo datos dviejose vietose nurodytos "17. XI"; tai matyti, kad rašant tą laišką, buv. prezidento atmintis jau buvo silpna).

Vokiečiai labai norėjo, kad Lenkija užimtų Lietuvą ir tuom susikompromituotų pasaulio akyse, o vokiečiai tuo atveju lengvai atsiimtų Dancigo ir Silezijos sritis. Anglai vokiečius palaikė. Į pakartotiną Lietuvos kreipimąsi užmegzti su vokiečiais artimesnius santykius vokiečiai atsakė neigiamai. Lenkai, turėdami vokiečių veidmainišką pritarimą, norėjo juo pasinaudoti.

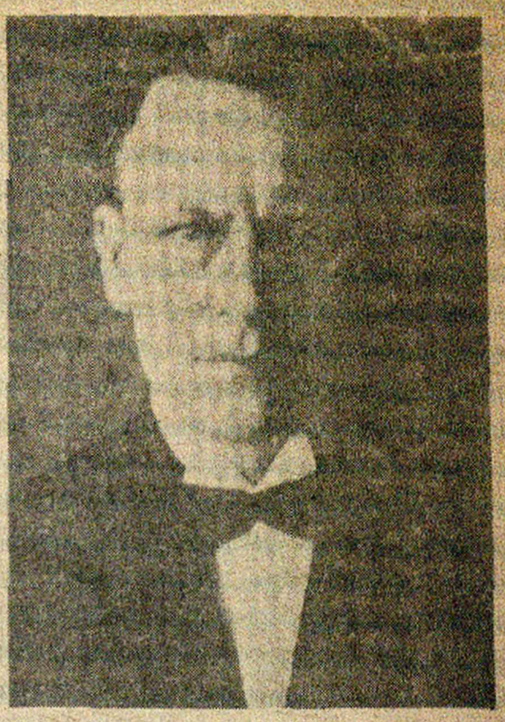

"NUGALĖTIEJI": plk. K. Škirpa, min. pirm. M. Šleževičius, vid. r. min. V. Požela.

"NUGALĖTOJAI": maj. P. Plechavičius, A. Voldemaras, vid. r. min. I. Musteikis.

Sekančiame numeryje: Špionažo sensacija Kaune.

SKAUTAMS

JŪRŲ SKAUTIJA SUGRĮŽTA

Maždaug prieš septynetą metų nelauktai susidariusios aplinkybės privedė prie to, kad lietuvių jūrų skaučių - skautų ir vadovų dalis pasitraukė iš mūsų sąjungos ir sudarė atskirą Lietuvių Jūrų skautiją. Šį įvykį daug kas labai apgailestavo, o Sąjungos vyriausieji organai ilgai vedė derybas ir negailėjo pastangų, kad išėjusieji sugrįžtų.

Bet net per kelis metus vesti pasitarimai vis neduodavo konkrečių vaisių. Vis iš naujo ir iš naujo bandyta nuomonių skirtumus derinti, nes iš esmės derybininkai negalėjo rasti ideologinių, skautybės tikslų supratime, ugdymo metoduose bei lietuvybės reikaluose jokių skirtingumų. Nuomonės daugiau tik skyrėsi dėl kai kurių vadovų teisių supratimo ir kartais kitų asmeniškų motyvų. Bet tokia trintis kenkė tikrajam jaunimo ugdymui.

Net ir kiti lietuviškos visuomenės sluoksniai bei atsakingi pareigūnai panoro, kad nenormali padėtis būtų išlyginta ir vienybė atstatyta. Tam tikrais tarpais Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, Lietuviams skautams (Chicagoje) remti d-jos pirmininkas dr. Biežis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas a.a. J. Bachunas, Toronto Jūrų skautijos remti d-jos pirmininkas dr. Martynas Anysas ir kiti labai sumaniai ir reikiamai bandė derybininkus suvesti į bendrą kalbą, kad vienybę atstatyti.

Pagaliau pr. metų vasaros pradžioje Jūrų skautijos vienas vyriausių vadų s. M. Manomaitis "Dirvoje" parašė ilgoką straipsnį ir ten pripažino vienybės atstatymo ir sugrįžimo reikalą. Todėl, tur būt, tų metų liepos 11 d. Bostone įvykęs atsakingų skautų pareigūnų susitikimas priėjo prie tam tikrų susitarimo siūlymų. Šiuos siūlymus Jūrų skautija savo tarpe turėjo apsvarstyti. Vėliau įvykęs Jūrų skautijos suvažiavimas, liepos 11 d. susitarimo siūlymus priėmė ir patvirtino.

Bendra kalba rasta. Dabar beliko, kad Lietuvių Skautų S-gos taryba susitarimo sąlygas patvirtintų. Lietuvių Jūrų Skautija į mūsų Sąjungą įsijungia, o tai jau džiugi naujiena. Malonu taip pat, kad Jūrų Skautija neuždeda mūsų Sąjungai jokių skolų bei apsunkinimų ar kitokių įsipareigojimų.

Atverčiame naują lietuviškos skautijos gyvavimo ir vienybės atstatymo lapą. Tebūnie jis visada lydimas geros valios, saulėtos nuotaikos, nuoširdžios talkos ir našaus darbo mūsų lietuviško jaunimo labui.

L. E-tas

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
6½% už 1 m. term. dep.	8½% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

toronto

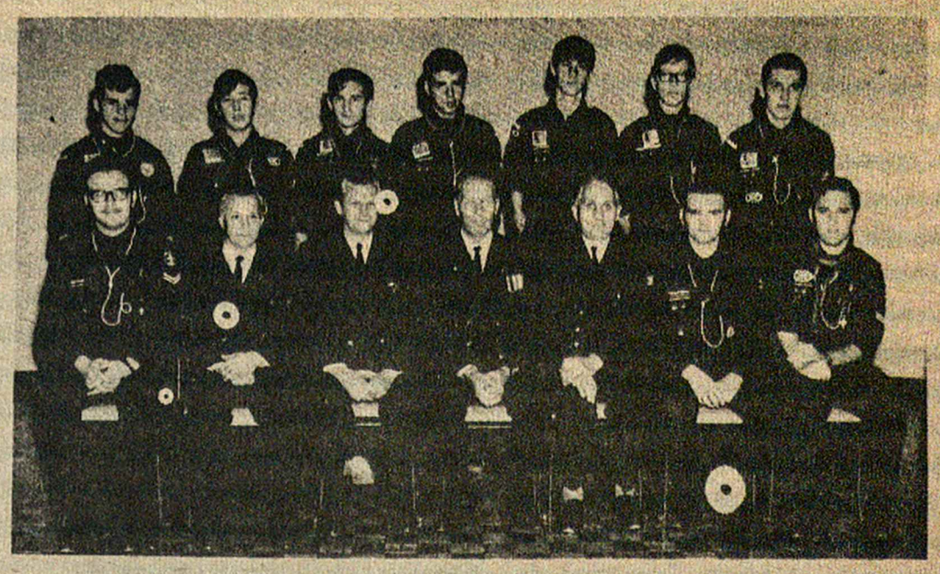

Herkaus Montės budžių įgula Toronte 1969 m.

ŽVILGSNIS Į FINANSUS

Prisikėlimo parapija 1970 metais turėjo 139.000 dol. pajamų ir apie tiek pat išlaidų, nors balansui suvesti reikėjo paskolinti 6.500 dol. iš pranciškonų žinioje esančio Brooklyno Kultūros židinio statybos fondo. 1969 m. pajamų ir išlaidų būta 149.000 dol. (toliau 1969 m. skaičiai nurodomi skliausteliuose).

Aukų, įskaitant šalpos ir vyskupijos rinkliavas, gauta 66.000 dol. (62.000), tačiau salės pajamos žymiai sumažėjo — 32.000 dol. (45.000). Skolų atmokėta 32 tūkst. dol. (43.000). Tai, atrodo, yra buhalteriniai skaitmenys, nes klebonas paaiškino, jog skolų pernai nepajėgta pakankamai mokėti. Jų dar lieka 270 tūkst. dol. (269.000).

Vardiniame sąraše aukotojų nurodyta 1278 (1380). Tai dar nebūtinai reiškia parapijiečių mažėjimą, nes daug aukotojų yra pripuolamų. Infliacijos ar pakartotinų raginimų dėka, aukojusiųjų duosnumas žymiai pakilęs. Nuo 25 iki 50 dol. davė 173 (211), 50-100 dol. — 323 (321), bet jau 100-200 dol. — 232 (162), 200-300 dol. — 43 (25), o daugiau kaip 300 dol. paskyrė 15 (9). Taigi finansiškų parapijos rėmėjų buvo 786 (728). 1968 m. tokių tebuvo 682. Vis dėlto pagerėjęs aukojimas nepadengia plačiai šakotos Prisikėlimo parapijos veiklos, kaip nurodoma klebono ir par. tarybos ekonominės sekcijos pirmininko pasirašytame rašte.

Pastebėtina, kad sąraše yra 41 nelietuviška pavardė (38), iš kurių tik 27 liko nuo užpraeitų metų. Tai greičiausia reiškia kad mišrios šeimos iš vyro pusės į lietuvišką parapiją retai ateina ir kad lietuviškų pavardžių iškeitimas vyksta lėtai.

Toronto Prisikėlimo parapija dar vis yra grynai lietuviška tiek narių sudėtimi tiek vadovybės atsinešimu. a.

DAILĖS PARODA

Vasario 16 proga apylinkės valdyba Prisikėlimo par. parodų salėje surengė dailės parodą. Buvo išstatyti torontiečių nuosavybėje esantieji Adomo Galdiko, Vytauto Kasiulio ir Jurgio Račkaus darbai.

Nuo komercinio spaudimo laisva paroda labai tiko šventiškumui, ypač kai ten vyko ir svečių priėmimas po minėjimo.

Paroda buvo atdara vasario 14 ir 21 savaitgaliais. a.

SPAUDA IR SROVĖS

Toronto Akademikų draugija šių metų paskaitų ciklą pradėjo sausio 30 d., NL redaktoriaus R. E. Maziliausko paskaita apie lietuvių spaudą, kuri buvo pavadinta "Kodėl mūsų spauda bloga?" Prelegentas, žvelgdamas tiesiu ir atviru žvilgsniu, randa, kad mūsų spauda paskirties pilnai neatlieka ir reikiamo lygio nėra pasiekusi. Priežastis, esą glūdinti mūsų spaudos sroviškume.

Šiai pažiūrai paremti prelegentas trumpai peržvelgė lietuvių spaudos raidą ir įžiūri, kad ji visais laikais buvo per glaudžiai susijusi su srovėmis ir idealogijomis. Tuo būdu ji savaime neteko laisvos spaudos privalumų, kurie yra būtini jos pažangai. Ir išeivijon atsineštas didelis sroviškumo kraitis neleido padėčiai pasikeisti. Ir čia spauda neatsipalaidavo nuo srovinės priklausomybės.

Šios realistinės mintys susilaukė nemažos auditorijos susidomėjimo ir

(keliama į 12 psl.)

JAU LAIKAS

PRADĖTI PLANUOTI VASAROS ATOSTOGAS!

American Travel Service Bureau — savininkas Walter Rask - Rasčiauskas — patyręs kelionių biuras yra pasiruošęs Jums patarti. Jau virš 10 metų sėkmingai organizuoja keliones be kliūčių ir turi didelį patyrimą. Saugokitės nepatyrusių agentūrų ir grupių vadovų, kurie dėl kalbų nežinojimo ar mažos praktikos dažnai suvedžioja keleivius. Kreipkitės į lietuvišką įstaigą ne vien dėl kelionių į Lietuvą, bet ir į visą pasaulį — Mexiką, Hawajus, Australiją, Europą ir žinoma, visą Šiaurės ir Pietų Ameriką. Pas mus už lėktuvo bilietą nemokėsite nei cento brangiau, nei pirkdami tiesioginiai iš oro linijų — o be to dar suteiksime naudingus patarimus ir reikalingas informacijas. Pageidaujantieji keliauti su grupėmis iš Amerikos į įvairias pasaulio šalis ras pas mus pilną pasirinkimą brošiūrų American Express, Cooks, Cartan ir kitų patikimų firmų. Kainos visiems prieinamos — nustebsite pamatę, kaip nebrangu šiais laikais keliauti!

O gal Jums patinka individualiai keliauti? — patarsime kaip patogiau sutvarkyti kelionės planą, kokias įdomesnes vietoves apžiūrėti.

Taigi, kelionių reikalais: ar dėl lėktuvo bilieto į kaimyninį miestą, ar dėl kelionės aplink pasaulį — kreipkitės į **American Travel Service Bureau, 9727 South Western Ave., Chicago, Illinois. Telefonas 238-9787.**

Tiksli informacija, geras patarnavimas ir nuoširdus patarimas visuomet Jums pas mus užtikrintas.

toronto

(atkelta iš 11 psl.)

buvo gyvai diskutuojamos.

Kai kurie klausytojai nesutiko su prelegento prielaidomis. Jie tebemano, kad idealogijų įvairume iškyla geriausios bendro gyvenimo idėjos demokratiniais principais. Atseit, žmogaus priklausymas vienai ar kitai idealoginei grupei padeda geriau susiorentuoti bendro gyvenimo klausimuose ir teisingiau spręsti problemas.

Klausantis šių minčių, pasidaro neaišku, kodėl žmonės, vis dar tikėdami šiai teoretinei filosofijai, nemato jos nepraktiškumo realiame gyvenime. Juk, gyvename aukščiausiame idealoginiai pasidalinime, kuris visą žmoniją stumia į apgailėtiną dvasinį nuosmukį. Jau nebeturime teisingo žmogaus dvasinių vertybių supratimo bei vertinimo. Nebesijaudiname netekę tiesos pažinimo, artimo meilės pajautimo ar dvasinės darnos.

Tokios tikrovės akivaizdoje pasidaro visai aišku, kad mums nebeužtenka spaudos, kuri mus vis dar tebevedžiotų po tuos atgyventus ideologinius labirintus. Reikia spaudos, kuri nušviestų žmogiškumu grįstus kelius į gyvenimo aukštumas.

Akademikų draugijos vykdomas paskaitų ciklas visais požiūriais yra labai užgirtinas darbas. Kažin ar nereikėtų paieškoti priemonių tas paskaitas išpropaguoti platesnės visuomenės tarpe, kad būtų didesnis jomis susidomėjimas. Taipgi

Hamiltono aukuriečiai A. Stanevičius ir L. Verbickaitė repetuoja.

vertėtų pasvarstyti, kaip būtų galima išvengti mokesčio ėmimo už įėjimą paskaitos pasiklausyti.

J. Karpis

hamilton

TF VAJUS

Nuo kovo 1 d. Hamiltone pradedamas Tautos fondo vajus. Miestas yra suskirstytas rajonais, tad kiekvieną hamiltonietį rinkėjas aplankys jo namuose. Hamiltonas yra garsus savo dosnumu. Ypač laisvės kovai, kuri paskutiniaisiais metais pareikalavo didesnių išlaidų, nes, šalia Romos ir Vatikano, prisidėjo dar Madrido ir Manilos radijo stotys, septyniom kalbom leidžiami biuleteniai, įvairūs propagandiniai leidiniai. Tai aštrūs kovos ginklai, kuriais pramušama geležinė uždanga, tai ginklai, kuriuos duodame svetimiems, teisingai informuodami juos apie padėtį Lietuvoje ir mūsų tautos kančias.

Tautos fondui surinktom aukom Hamiltono lietuviai yra vieni pirmųjų išeivijoj. Pereitais metais TF atstovybei Kanadoje Hamiltono sk. valdyba, dėka lietuviškų širdžių, mūsų vedamai laisvės kovai pasiuntė 1600 dol. Iš 2 tūkst. asmenų kolonijos tai graži auka. Tačiau šiemet norime šią sumą viršyti, dar stipriau įsitvirtindami pirmuose laisvės kovos apkasuose. Tad plačiai atidarykime mūsų duris rinkėjams, dar kartą įrodydami mūsų nepalaužiamą ryžtą kovoje su okupantu, kadangi laisvės spinduliai vis stipriau pramuša tamsią Lietuvos padangę.

•

Pirmas TF Hamiltono sk. parengimas bus surištas su Tautos šventės minėjimu ir įvyks rugsėjo mėn. 18 d. Programą išpildys Hamiltono mergaičių choras.

T Fondo pirm. prel. J. Balkūnas, negalėjęs atvykti į Hamiltoną sausio mėn., laukiamas yra mūsų kolonijoj balandžio mėn. pirmą savaitę.

Atkreipkime dėmesį į talpinamą atsišaukimą, aukodami T Fondui pagal išgales.

K. B.

RINKIMINĖ KOMISIJA

Į KLB Krašto tarybos rinkimų Hamiltono apylinkės rinkiminę komisiją įeina pirm. K. Žukauskas, B. Grajauskas, A. Mulionis, A. Pilipavičienė ir A. Pulianauskas. Pagal naujas taisykles, Hamiltonui reikia išrinkti 8 tarybos nariai.

Tautiečiai prašomi kandidatus siūlyti jau dabar, nes rink. komisija turi ribotą laiką kandidatų sąrašą pristatyti Vyr. rink. komisijai.

"AUKURO" PASTATYMAS

Nedaug išeivijoje mes turime vaidintojų sambūrių. Ir tai suprantama, nes tam reikia talento ir pinigo, o už vis labiausia — begalės darbo.

Vienas iš tokių vaidintojų sambūrių yra Hamiltono Aukuras. Per dvidešimts metų jo pastatytų veikalų pusė -- grynai patriotiniai. Tik prisiminkime: "Vincas Kudirka", "Knygnešiai", "Valdovo sūnus", "Aušros sūnus", "Gulbės giesmė", "Mindaugo mirtis", "Kazimieras Sapiega" ir daugelis kitų.

Šiais metais Aukuras vėl davė vieną naują patriotinį kūrinį. Tai pačios Aukuro vadovės E. Kudabienės sudarytas ir režisuotas veikalas "Mūsų tėvynė". Jis buvo pastatytas Vasario 16-tos minėjimo proga Hamiltone, Scott Park auditorijoje.

Veikalas sudarytas iš atskirų gabalų. Pagrindinė mintis: visi stengiasi lipdyti ir kurti Lietuvą (anot mirštančio DLK Mindaugo žodžių). Į šį kūrybos darbą įsijungia Mindaugas (K. Bungarda), ir Gediminas, ir Vytautas (B. Juodelė), ir Živilė (L. Verbickaitė), ir Barbora Radvilaitė (Žilvytienė), sunkiai iškovojusi karalienės vainiką. Ir Mirga, pasiryžusi gelbėti DLK Vytautą. Ši mintis autorei, atrodo, pavyko, nes buvo scenų jaudinančių ir ne vienam ištryško ašara. Jos kalbėjo ne į protą ar žinojimą, bet tiesiog į pasąmonę, į širdį, ir jos davė daugiau, negu tokiomis progomis gali duoti geriausias kalbėtojas.

Vaidinimas buvo gyvas ir margaspalvis. Į jį įtraukta, ir kanklininkės su skudučiais ir abu chorai (parapijos ir jaunasis mergaičių), ir tautinių šokių grupė Gyvataras. Kartais scenoje visi vaidintojai beveik nesutilpo, nes jų buvo arti poros šimtų.

Į veikalą įtraukta daug jaunimo. Jie gal ir nėra tokie geri aktoriai, kaip senesnieji veteranai, tačiau

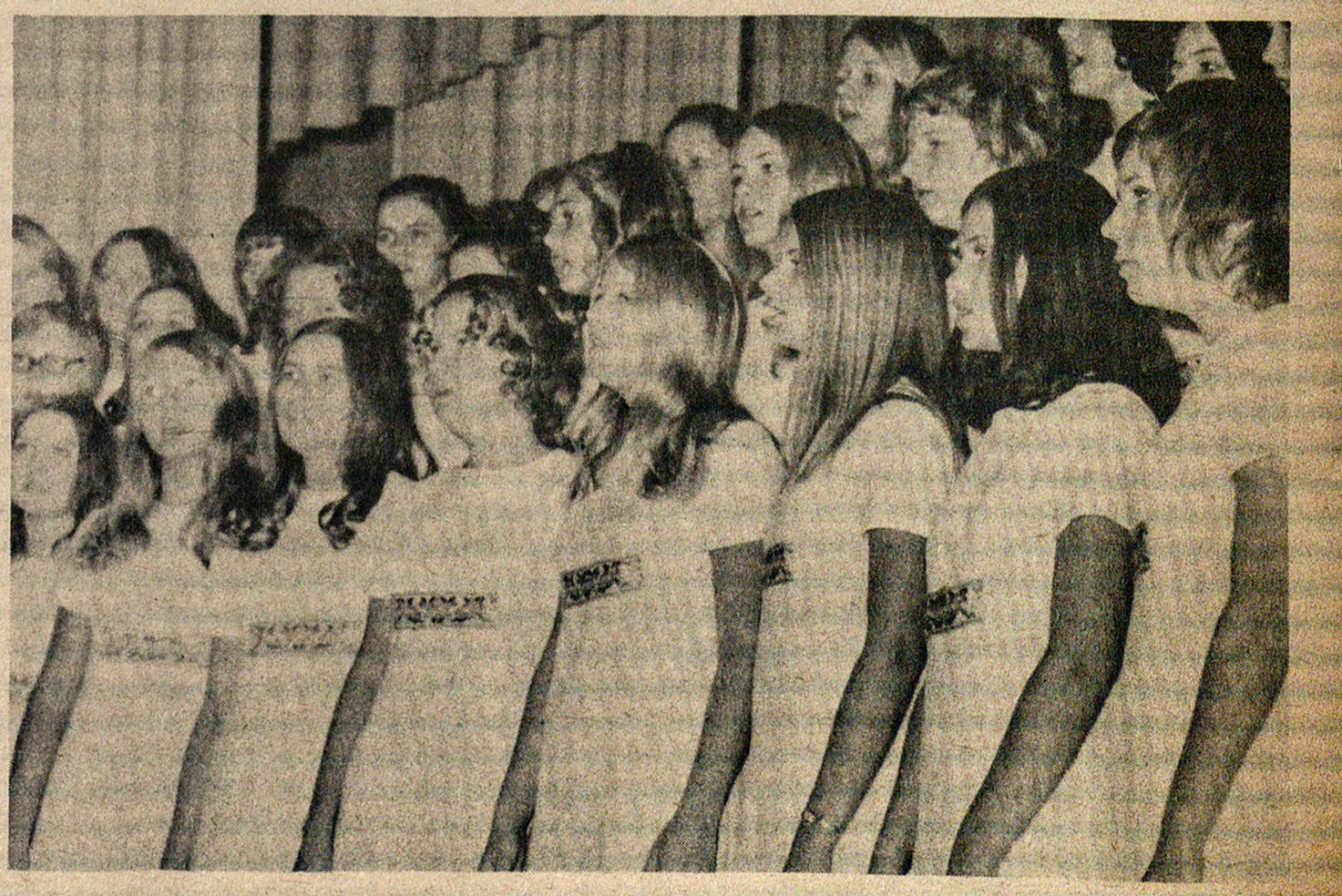

Hamiltono mergaičių choras, vad. V. Verikaitis. Choras kovo 14 d. koncertuos Scott Park gimnazijos salėje Hamiltone.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas ..... 6½ %
už vienų metų terminuotus indėlius 7%
ir virš $10.000 - 3 metams 7½ %

Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.200.000

čiau, norime ar nenorime, jie turės pakeisti senesniuosius. Ir jaunasis mergaičių choras gal dar nėra meniniu atžvilgiu toks kaip parapijos, tačiau vien jau tas, kad jaunimas dalyvauja lietuviškoje veikloje kelia mumyse pasididžiavimą ir viltį, kad jis bus tinkamas užimti retėjančių senesniosios kartos lietuvių vietas. Garbė ir padėka E. Kudabienei, kad nenustoja ūpo, nesigaili darbo ir pajėgia į šį darbą įtraukti atžalyną. Ji dirba daug nediskutuodama, ką ir kaip pradėti ir daryti, bet ima ir daro, nežiūrėdama, ar tas kam patinka ar ne.

Gal vienas priekaištas būtų, kalbant apie šio veikalo pastatymą, tai šioks toks perkrovimas. Be žalos veikalui, drąsiai būtų galima buvę kai kurias scenas nukirpti. Kai kurios deklamacijos iš toliau buvo sunkiau girdimos, ypač, jei jas palydėdavo kanklės ar choras.

Patį veikalą inpretavo, jungė atskiras scenas, pati veikalo autorė rež. E. Kudabienė, įvesta į sceną mažos mergytės su žvakute rankoje. Tai lyg simbolinis sceninio darbo jaunimo perėmimas.

P. Enskaitis

st.catharines

DIDELĖ
DEMONSTRACIJA

Vietos radijas pora dienų po keletą kartų minėjo demonstraciją ir jos rengėjus lietuvius.

Diena pasitaikė labai šalta, vėjuota ir vietoj 1000 žmonių, kaip kad buvo laukta, atvyko kiek daugiau kaip 300.

Dalyvavo visos tautybės, įskiriant lenkus ir žydus. Rabinas dr. I. Fridmanas pasakė puikią kalbą. Gerai kalbėjo miesto burmistras, parlamento narys ir lietuvių atstovas Gediminas Breichmanas.

Baigus kalbas visi su plakatais ir vėliavom žygiavo per visą miestą ir padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems už Kanados laisvę. Pakeliui vienas asmuo ėmė plūsti demonstruotojus, bet atsirado policininkas ir trukdymas pasibaigė.

Kitą dieną vietos laikraštis plačiai aprašė demonstraciją ir kalbėtojų kalbas. Išnyko ir kilęs rūpestis lietuvių tarpe. Mat, demonstracijos metu vienas jaunas lietuvis atsinešė Kosigino iškamšą ir, paguldęs netoli valdžios atstovų kojų, ją uždegė. Iškamša degė kuo ne per visas kalbas, rūkdama ant gražių miesto rūmų sienų ir baisiai smirdėdama. Paaiškėjo, kad visa tai buvo padaryta be rengėjų žinios. Spauda dėl to rengėjų nekaltino. Dalyvis

St. Catharinės lietuviai demonstruoja.

welland

LITHUANICA
VEIKIA

Medžiotojų ir meškeriotojų klubo Lithuanica įvykęs 1971.I.30 susirinkimas Crowland viešbučio salėje po šventinių nuotaikų, buvo gausus narių dalyvavimu ir aktyvus nuomonių reiškimu, nepamirštant nė visuomeninių reikalų.

Buvo atžymėti jaunieji medžiotojai, atlikę savo krikštą ir išėję laimėtojais. Tai L. Stankevičius, jr., gavęs I premiją, G. Sinkus, sn., — II premiją, D. Baliukas, jr., — III premiją.

Tenka pažymėti, kad iš Baliukų šeimos klube dalyvauja penki asmenys ir savo gabumais premijas laimi. Gal ir nepyks senjorai, kad turėtas vietas užima jaunimas.

Kartu buvo atsižvelgta į atgyjančias St. Catharinės jaunimo dvi šokių grupes, kuriose dalyvauja apie 40 jaunuolių. Juos palaikyti klubas paskyrė 50 dol.

J.

sudbury

SUDBURY
GELEŽINIO VILKO
SUSIRINKIMAS

1971 m. balandžio 17 d., 7 val. vakaro, Sudburio lietuvių žvejų ir medžiotojų sporto klubo Geležinis vilkas valdyba šaukia visuotiną narių susirinkimą 276 Ash Str.

Narių dalyvavimas būtinas. Susirinkimas vyks pagal nustatytą dienotvarkę. Nariai, nesusimokėję nario mokesčio iki šios datos, diskusijose negalės dalyvauti.

Po susirinkimo bus tradicinė žvejų ir medžiotojų vakarienė, į kurią kviečiami visi nariai su žmonomis ir narės su vyrais.

Tad iki greito pasimatymo.

Klubo valdyba

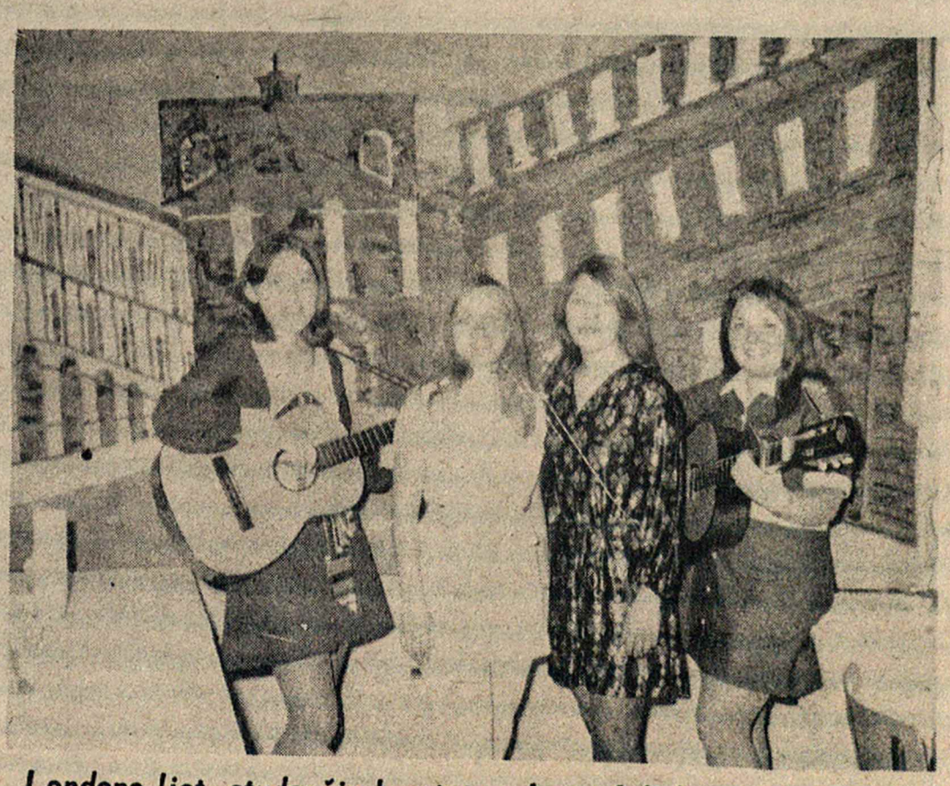

Londono liet. studenčių kvartetas: Irena Jakubaitytė, Remigija Blyskytė, Liucė ir Vida Petrašiūnaitės.

london, ont.

VASARIO 16
MINĖJIMAS

Dėl tam tikrų aplinkybių Londono LB apylinkė Vasario 16-tąją šiemet minės truputį vėliau, būtent, sekmadienį, vasario 28 d. Minėjimas įvyks Colborne Community centro salėje, 435 Colborne g-vėje, prie Dundas gatvės. Pradžia 3 val. po pietų.

Pagrindiniu kalbėtoju bus PLB centro valdybos pirmininkas St. Barzdukas. Meninę dalį išpildys solistas Vac. Verikaitis, jo vadovaujamas mergaičių choras iš Hamiltono ir Londono jaunimo sambūris Baltija.

Visus londoniškius ir artimesnių apylinkių lietuvius maloniai kviečiama gausiai atsilankyti. Prie įėjimo bus renkamos aukos Tautos fondui.

L. E-tas

LONDONO
STUDENTAI

Šiais metais Londono universitete iš įvairių vietovių studijuoja 53 lietuviai studentai. Džiugu, kad jie susiorganizavo į gana veiklų vienetą: savo susirinkimuose kelia lietuvybės problemas, stengiasi susirinkimus pravesti lietuvių kalba, be to, jungiasi į vietos kultūrinę veiklą.

Gražios nuotaikos įnešė Joana Paulionytė, Algis Puteris iš Toronto ir Viktoras Navickas, surengdami pobūvį, pavadintą "Vakaras Vilniuje". Salės sienos buvo išdekoruotos Vilniaus miesto šventovių bei paminklų atvaizdais. Publiką maloniai nustebino studenčių kvartetas, jų pačių parengtas, kuris darniai padainavo keletą rečiau girdimų lietuviškų dainų. Berniukai pašoko komišką šokį, be to, padainavo nuotaikai pritaikintą dainą.

Studenčių kvartetas pakviestas atlikti programą tradiciniame Užgavėnių linksmavakary, jis pasirodys ir nepriklausomybės šventės minėjime.

Jurgis Aušrotas

KNYGŲ IR
SPAUDOS MĖNUO

KLB Kr. valdyba šių metų sausio mėnesį buvo paskelbusi lietuviškos knygos ir spaudos mėnesiu.

Ir Londono lietuviai, atrodo, šiam paskelbimui pritarė ir jį parėmė. Iš Toronto atsilankęs spaudos platintojas Aušrotas turėjo pripažinti, kad londoniškiai pateisino visas jo dėtas viltis: daugelį atvežtų knygų greitai išpirko ir atnaujino lietuviškų laikraščių prenumeratas.

(keliama į 14 psl.)

london, ont.

(atkelta iš 13 psl.)

Jautriai atsiliepė tėvai ir jaunimo reikaluose. Šeštadieninė mokykla buvo gavusi keliolika egzempliorių jaunimui skirtos ir premijuotos rašytojos D. Bražytės - Bindokienės knygos "Mieste nesaugu". Knyga buvo bematant išpirkta.

L. E-tas

vancouver

MONTREALIEČIAI VIKTORIJOJ

Vancouverio sala yra labai mažai apgyventa. Victorija senas angliško stiliaus miestelis. Modernūs apartmentai gana sparčiai auga. Daugiausia atvažiuoja apsigyventi pensininkai ir turistai. Klimatas pats geriausias visoj Kanadoj. Kai kurie medžiai ir gėlės žydi ištisus metus. Sniego šiemet turėjome tik tris dienas.

Lietuvių gyvena tik kelios šeimos. Aplamai čia įvairių tautybių mišinys ir jokios neapykantos bei nepasitenkinimo nėra.

P. Milašiai iš Montrealio labai gražiai įsikūrę. B. Geležiūnas taip pat nupirko namus, P. Jurgutavičiai, anksčiau praleidę dvi žiemas Floridoje, dabar yra Viktorijoj. Taip pat lankėsi Spečiai ir Mileriai.

Namų kainos yra labai aukštos, taip pat ir nuomos. Šiaip viskas panašu, kaip Montrealyje.

S. M.

Dr. E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel.: 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

montreal

RENGINIŲ KALENDORIUS

Čia skelbiamas sąrašas tų renginių, kuriuos rengėjai užregistravo pas P. Adamonį, 3907a Rosemont Blvd., Montreal, tel. 722-3545, arba pranešė NL redakcijai.

Vas. 27. Vytauto klube sūnų-dukterų d-jos vakarienė.

Vas. 28. Vasario 16 minėjimas Plateau salėje.

Kovo 13. Metinis Lito susirinkimas AV salėje.

Kovo 20. Vytauto klube tradicinė Juozų-Juzių vakarienė.

Geg. 8. AV salėje metinis choro koncertas.

Geg. 15. „Verdun High School salė "Gintaro" koncertas.

Ger. 15. AV salėje Gintaro ruošiamas jaunimo šokių vakaras.

Geg. 22. AV salėje šaulių suvažiavimas.

ATOSTOGAUJA

Montrealietis J. Ambrasas atostogoms išvyko į Floridą.

N. ir P. Rutkauskai, cheminės valyklos savininkai iš Lachinės, atostogauja Bermudoje.

ŠALPA

(atkelta iš 8 psl.)

metus reikėtų tai padaryti be didelių prašymų ir raginimų.

Būtų labai gerai, jei kiekviena organizacija iš parengimų pelno nors mažą dalį paskirtų bendriems šalpos reikalams.

Ir parapijos nors vieną kartą į metus galėtų paskirti specialią rinkliavą per pamaldas. Tai būtų tikrai krikščioniška ir lietuviška.

Ir Litas skirstydamas metinį pelno likutį, dėl kurio kartais įvyksta beprasmės kelių valandų diskusijos, galėtų paskirti šiek tiek šalpai.

Sektinas pavyzdys, kai per Nidos vakarą rengėjai mielai sutiko ir leido šalpos reikalams parinkti aukų. Per 40 dol. buvo surinkta.

Gal geriausiai būtų sudaryti pagelbinį šalpos būrelį, kuris padėtų rinkti suaukojamus rūbus ir pinigines aukas pagal sąrašus, bet ir parengimą suruošti galėtų.

Jei kas norėtų paaukoti rūbų, ar piniginę paramą suteikti, prašome kreiptis į šalpos reikalų tvarkytoją Pr. Dikaitį. Jo telefonas 366-1673. Aukas galima įmokėti į Lito s-tą Nr. D 223.

J. Šiaučiulis

VIEŠNIA IŠ PUNSKO

Pas savo dukterį Janiną Mickienę Montrealyje vieši Stefa Budzeikienė iš Punsko, Lenkijoje.

Viešnia čia išbus 3 mėnesius.

ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS

LK Mindaugo šaulių kuopos visuotinis metinis narių susirinkimas šaukiamas kovo 7 d., 12 val., Aušros Vartų parapijos salėje. Dalyvavimas būtinas. Kuopos valdyba

SERGA

U. Mekšrūnienė iš Rosemonto serga ir guli Santa Gabrini ligoninėje.

PADĖKA

Montrealio lietuvių žvejotojų-medžiotojų klubo Nida valdyba dėkoja visiems sėkmingai praėjusio vakaro meninės programos atlikėjams ir visiems į vakarą atsilankusiems Montrealio lietuviams ir svečiams:

R. Pocauskaitei, I. Lukoševičiūtei, V. Povilaitytei, L. Povilaitytei, A. Mickui, R. Skučui, K. Buzaitei, D. Lukauskaitei, M. Buzaitei, L. Grinkutei, V. Kizerskytei, Ir. Gurklytei, Z. Zanellai, R. Abromaitytei, A. Kebliui, Z. Lapinui, K. Kiaušui, M. Kas-

Dainuoja Gintaro kvartetas. Gintaro ansamblis vasario 28 d. išpildys meninę programą Vasario 16 minėjime Montrealyje, Plateau salėje. Pradžia 3 val. R. Kunnapuu nuotr.

peravičienei, O. Mylienei, M. Grinkuvienei, L. Jurjonienei, A. Urbanavičienei, L. Urbanavičiūtei, V. Buzienei, M. Šiaučiulienei, G. Kazlauskienei, H. Michell, L. Tvarionienei, P. Rževuckui, S. Vyšniauskui, J. Verbickui, Vl. Vanagui, J. Dalmantui, P. Gudienei, Alb. Urbonui.

Ir visiems loterijai aukotojams bei jos platintojams. Labai ačiū.

Nidos klubo valdyba

LAIDOTUVĖS
NEW YORKE

B. Buzienė su dukra Margarita buvo išskridusios į Long Island, N. Y., kur dalyvavo dėdės J. Mackevičiaus laidotuvėse.

Velionis mirė, sulaukęs 80 m. amžiaus.

MIRĖ

Praeitą savaitę mirė J. Macejūnas. Velionis Ville Emard turėjo metalo liejyklą.

KNYGOS
PRISTATYMAS

Kovo 7 d., 3 val. po pietų, seselių namų salėje Montrealio ateitininkai -sendraugiai rengia kun. dr. F. Jucevičiaus knygos "Tauta tikrovės ir mitų žaisme" pristatymą Montrealio visuomenei. Knygą referuos dr. Ilona Gražytė.

Visi kviečiami dalyvauti.

Kaip pats autorius knygos įvade rašo, knygoje telpa prieš kurį laiką raštu ir žodžiu pasisakymai tautiniais klausimais. Visuomenė šiais klausimais domisi, todėl, ateinant į šį knygos diskusinį pokalbį, siūloma visiems ją perskaityti. Dalyvaus ir pats knygos autorius dr. kun. F. Jucevičius. Rengėjai

STAIGMENA

Priešvestuvinė staigmena — mergvakaris buvo suruoštas lasalietei E. Kinaitei.

Montrealio lietuvių grupė praeitą vasarą išvyksta viešnagėn į Lietuvą.

V A S A R I O 16
MINĖJIMAS MONTREALYJE ĮVYKS SEKMADIENĮ, VASARIO 28 D., 3 VAL., PLATEAU SALĖJE. KONCERTINĘ DALĮ IŠPILDYS GINTARO ANSAMBLIS!
Įėjimas — auka.

Plačiau: skelbime paskutiniajame puslapyje.

DR. S. ČEPAS
MONTREALYJE

KLB Kr. valdybos pirm. dr. S. Čepas nuo vasario 20 d. iki kovo 12 d. dalyvauja profesinio pasitobulinimo kursuose Otavoje ir Montrealyje.

KLB pirm. pareigas tuo metu Toronte eis vicepirm. B. Sakalas.

BARAMA
SPAUDA

Vilniuje sausio mėn. įvykusiame žurnalistų sąjungos valdybos plenume, kaip ir reikėjo tikėtis, ypatingas dėmesys buvo kreipiamas vad. tarptautiniam auklėjimui. Gavo barti visi laikraščiai ar žurnalai, kurie nusikalsta dėl partijos nurodytojo "idėjinio turinio" nepakankamo pabrėžimo.

Ne pirmą kartą puolamas į Vakarų kraštus neišleidžiamas "Nemuno" žurnalas, nes skelbiąs "neestetiškas, menkavertes iliustracijas". "Švyturys" kritikuotas dėl nepakankamai atrinktos medžiagos ir pan.

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Norintieji gauti Viskontų gamybos lietuviškų sūrių kreipiasi: K. Bubliauskienė, 5290 16th Ave., Rosemount, Montreal. Tel. 729-6680.

J. I.B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuotai, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su $6.00 money orderiu siųsti:
JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave , Windsor, Ont.

Grupinės kelionės į Lietuvą 14 dienų -
per *AEROFLOT.*
IŠ MONTREALIO IŠSKRENDAME:
GEGUŽĖS 25, LIEPOS 13, RUGPIŪČIO 10 IR RUGSĖJO 7 D.
KAINA NUO **530** USA DOLERIŲ.
MES SUTVARKOME VISUS DOKUMENTUS.
NEDELSDAMI REGISTRUOKITĖS PAS
ADRIA TRAVEL SERVICE
4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

Belle
CHRYSLER PLYMOUTH INC.
1400 LABELLE BLVD. LAVAL, QUE.

Alfonsas Scerba
Lietuvis atstovas, per kurį galima įsigyti naują ar naudotą automobilį su garantija iki 5-rių metų.
* * *
VALIANT
DUSTER
BARACUDA
SATELLITE
SIMCA
TEL. **681-1641**

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. **727-3120** Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

KRONIKA

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

"Džiaugiuosi su "Nepriklausoma Lietuva", pažengusią dideliais šuoliais pirmyn" — iš Dehlio rašo ilgametis skaitytojas V. Treigis ir prideda 12 dol., tuo būdu už 1971 m. apmokėdamas rėmėjo prenumeratą.

Čikagietė L. Bieliauskaitė rėmėjo prenumeratą apmokėjo 3 metams pirmyn. Rėmėjo prenumeratą taip pat apsimokėjo lasalietis P. Klezas, ir K. Mileris iš Hamiltono.

Apsimokėdami prenumeratą laikraščiui, dar ir auką pridėjo: L. Tamošauskas 5 dol., J. Babrauskas 2,50 dol., N. Aukštikalnis 1,50 dol., ir J. Mackevičius 1 dol.

Nuoširdus ačiū visiems mūsų rėmėjams ir aukotojams, kurie, suprasdami lietuviškosios spaudos medžiaginę padėtį, Nepriklausomąją paremia ir įgalina laikraščiui tobulėti.

RINKIMAI Į KR. TARYBĄ

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba nustatė, kad kandidatų sąrašai į KLB VIII Krašto tarybą turi būti įteikti apylinkių rinkimų komisijoms ne vėliau vasario 23 d. Pagal rinkimų taisyklių 15 paragrafą, vėliau įteikti sąrašai negalioja — jie laikomi nepaduotais.

Maloniai prašoma kandidatų siūlytojus ir kandidatus atkreipti į tai dėmesį.

Vyr. rinkimų komisija

NAUJA PLOKŠTELĖ

"Skamba ir aidi daina" — leidykla Krivūlė Montrealyje pavadino savo naują ilgo grojimo hi-fi chorinės muzikos plokštelę. Iš 14 plokštelėj įrašytų dalykų (iš jų 11 lietuvių liaudies dainos), 13 atlieka Vilniaus radijo ir televizijos mišrus ir moterų chorai, o vieną Vilniaus vyrų choras Varpas, pažįstamas iš plokštelės "Sodauto".

Vilniaus radijo ir televizijos choras yra vienintelis profesionalus vienetas (tik pernai rudenį įsisteigė antras Kaune) visoj Lietuvoj. Krivūlė džiaugiasi galėdama muzikos mylėtojams pristatyti šio choro plokštelę.

Plokštelės pirmoj pusėj įrašytos šios dainos : Kur Šešupė teka, Nemunas banguoja — L. Abariaus dainų pynė, Aš paėmiau už rankelės ir Kraitvežių daina — J. Gaižausko, Aš ne uliot atėjau — J. Gruodžio, Žirgeliai pakinkyti — V. Klovos, Vyrai dainuoja — B. Budrevičiaus. Antroj pusėj: Oi žiba žiburėlis — J. Naujalio, Rūta žydėk — A. Bražinsko, Augau aš pas tėvelį — L. Abariaus, Žalioj lankoj obelynas — K. Kavecko, Tykus buvo vakarėlis — S. Šimkaus, Plaukia antelė ir Lėk gervė — Ė. Balsio, Arai — V. Kairiūkščio.

Plokštelės aplanko įvadas anglų kalba kondensuotai supažindina su lietuvių liaudies dainos istorija ir duoda keletą gražių pasisakymų iš kitataučių leidinių. Krivūlė šituo siekia pristatyti liaudies dainą lietuviškai nekalbantiems.

Plokštelė RCA gamybos, viršelis A. Zubienės. "Skamba ir aidi daina" gaunama pas platintojus arba užsisakoma paštu prisiunčiant 5,55 dol. šiuo adresu: Krivūlė, 5260 10-th. Ave., Montreal 405, Que. Canada.

Lena Valaityte – kylanti estrados dainininkė Vak. Vokietijoje. Buvusi Vasario 16 gimnazijos aukletinė dainavo gastrolėse Italijoje, Prancūzijoje, Olandijoje.

1 **10% NUOLAIDA**

NUO STANDARTINIŲ AUTOMOBILIŲ APDRAUDOS KAINŲ.

2 **I-ji nelaimė** nepakeičia apdraudos klasės,

jei turėjote automobiliui vairavimo leidimą ir nebuvote atsakomingas už nelaimę 5 metus.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL. 722-3545

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Seimelio Prezidiumas visus kviečia į

VASARIO 16 MINĖJIMĄ KONCERTĄ,

kuris įvyks sekmadienį, vasario 28 d.

Programoje:

11 val. iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčiose

3 val. minėjimo aktas ir koncertas Plateau salėje, 3710 Calixa Lavale, Montreal.

Akto metu kalbės "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius R.E. Maziliauskas.

MENINĘ PROGRAMĄ IŠPILDYS JAUNIMO ANSAMBLIS "GINTARAS".

Aukos prie įėjimo.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.75%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	7.0%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.5%	Investacines	nuo 9.5 iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

nepriklausoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R.E. Maziliauskas, Editor. F.P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėjų nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220